

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bilka-bérbázis)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékalomlás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évi. 27. sz. 1943 február 5 péntek

Előfizetési ár: havonta 3.80 P, negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

Megkezdődött a német nép minden erejének általános mozgósítása

Megszüntetnek minden nélkülözhető kereskedelmi üzemet és ipari munkát. bezárják a luxusszállókat és az éjszakai szórakozóhelyeket

A keleti arcvonalon súlyos harcok közepette kialakul az egyensúlyi helyzet A Don és a Donec felső folyása között meghiusultak a szovjet átkaroló kísérletei, melyeket újabb nagy erősítésekkel hajtott végre

Ujra fellángolt a Ladoga-tavi csata

Törökország külpolitikája nem módosul — állapítja meg a török sajtó

A keleti arcvonalon továbbra is kemény harcok folynak. A szovjet új ellenséges erőket vel tömegesen a harcba, mert nyilvánvalóan számol azzal, hogy rövidesen elmúlik az orosz tél is. A tavasz, a meginduló olvadások és áradások nem kedveznek a tömeges akadémia akadályokat képeznek, „Tél táboroktól” már nem várhat sokat a szovjet.

A német elhárítás a megismétlődő támadásokkal szemben jól érvényesül. Mint a tegnapi német hadijelentés közli Nyugat-Kaukázusban a német csapatok visszautasították az ellenséges előnyomulásokat, a doneci arcvonalon sikeres vállalkozást hajtottak végre, a Don és Donec felső folyása mentén súlyos elhárító és mozgóharcokban meghiusult az ellenséges kötelékek átkaroló kísérletét, hiába kaptak nagy és újabb erősítéseket. A Ladoga-tónál új ellenséges erőket szemben újra fellángolt a csata, a szovjet erők támadását visszaverték.

AZ EGYENSÚLYI VISZONYOK HELYREÁLLÁSA

A szovjet hadseregnek különböző arcvonalszakaszainak helyzetképe — mint a Magyar Távírási Iroda értesül — helyenként igen súlyos harcok közepette is az egyensúlyi viszonyok helyreállításának további fokozatos kialakulását mutatja.

A déli arcvonalszakaszon — az ellenség erőfeszítéseinek ellenére — teljes tervszerűséggel halad előre a szovjet ellen küzdő hadseregeknek az új védőrendszerbe való csoportosítása, míg a Voronyezstől délnyugatra, valamint az Ilmen-tótól délre és északra elterülő térségben már mind sűrűbb ellentámadásba utköznek a szovjet harcbevett tömegei.

Ezek mellett a tények mellett szemmel láthatóan jelentkeznek annak a rendkívül súlyos harcok veszteségének hatása, amely veszteség főként — a támadásokhoz nagy egységekben összevont — páncélos alakulatokban érte a bolsevikokat.

Az egyensúlyi viszonyok helyreállításával fokozódó jelentőség-

hez jutnak a bolsevistaellenes arcvonal légi erői is. Ezek a szovjet offenzíva első hadműveleti szakaszai alatt a légi hadviselésre teljesen alkalmatlan időjárás viszonyok miatt úgyszólván teljes téletenségre kényszerültek, most azonban mind gyakrabban nyílik alkalmuk a harcokba való beavatkozásra.

A honvédesapatok az ellenség számos felderítő kísérletén kívül több helyi jellegű szovjet támadást hátrítottak el.

KÉT NAGY HÍDFŐ

Mint az „Interinf” a keleti harcterről jelenti, a német hadak nagy területekre kiterjedő mozdulatai lényegében már befejeződtek a Kaukázus és a Don alsó szakasza között, úgyhogy most már tiszta képet lehet alkotni a kialakult helyzetről. A német haderők déli szárnyának csapatai két nagy hídfőbe vonultak. Az egyik a Taman-félsziget-től keletre eső terület Krasznodar környékével, a másik pedig délről és keletről terül el a Don-torkolat vidékén. E mozdulatok végzése közben a német hadsereg és szövetséges csapatok részint súlyos harcok közben olyan menetteljesítményt végeztek, ami egy téli hadjáratban páratlanul álló dermesztő hidegben, hóviharakban, síkos utakon, többméteres hóban harcolva és menekelve, néha naponként 50 km-nyi utat is megteltek, magukkal vitték egész anyagkészletüket, sebesültjeiket és több ezer foglyot és elverték kilitűzött céljaikat. Az eltűnt számanak kiesiny volta bizonyossága a német csapatok és szövetséges kötelékek katonas rendjének, fegyelmettségének és bajtársiaságának. Példás gondoskodás történt a kiürített területek lakosságáról is, amely nem akart a bolsevisták keze közé kerülni. Kellő időben történő elszállításuk külön igen széleskörű szervező feladatok elé állította a vezető csapatokat. A német hadsereg és a szövetséges hadosztály teljes harc értékük birtokában jutottak el új harc szakaszokba, miközben az adottságokhoz alkalmazkodó esztendőzzsákkal sok meglepetésszerű sakkhúzással

többször egészen rendkívül nagy veszteséget okoztak a szovjetnek ember- és hadianyagban egyaránt — állapítja meg az „Interinf” jelentése.

SZTALINGRÁD VÉDŐINEK KITARTÁSA IDŐT ADOTT

A hadijelentés kiegészítéseképpen a Német Távírási Iroda az alábbiakról értesül: A voronyezsi térségben egyik legutóbbi ellentámadás során elfogott szovjet katonák vallomása szerint egységeik még röviddel ezelőtt Sztalingrádtól nyugatra álltak, ahonnan nagy sietve a voronyezsi arcvonalra dobták őket. Közben a német főparancsnokság Sztalingrád védőinek hősiessége követelték őket.

Az ellenséges hírszolgálati irodák most már ilyen híreket közölnek: Súlyos német ellentámadások a Manices térségében, erősödő német ellenállás, jelentékeny növekednek a német tartalékok Voronyezs szakaszán. A Donec arcvonal egyik szakaszán az ellenségnek sikerült a német főarcvonal egyik szakaszán helyi jellegű áttörést elérnie, a németek oldaltámadása azonban visszavetette őket.

ÉSZAK-AFRIKÁBÓL

érkező hírek szerint Rommel vezértábornagy gabeszi főhadiszállásáról irányítja csapatainak mozdulatait a Mareth-vonalon. Az angolszások arra számítanak, hogy a tengelycsapatok ezen a vonalon ellenállást tanúsítanak.

A „Newyork Times” Észak-Afrikába kiküldött különtudósítója jelenti, hogy az amerikai csapatok súlyos veszteségeket szenvedtek a legutóbbi tunéziai harcokban. Az amerikai gyalogság és tüzéség kísérletet tett arra, hogy Pont du Fahs vidékén az ellenségtől visszavegyen egy fontos állást, azonban kénytelen volt visszavonulni, miközben sok embere és hadianyag maradt a csatatéren. A német agyúk — amerikai szakértők megállapítása szerint — borzalmas hatással dolgoztak.

A nemzetközi tájékoztatás jelentése szerint a német olasz páncélos haderő uővéd szaka-

szán szerdán kölesönösen élénk volt a felderítő és rohamcsapattevékenység. Az angoloknak az előtér lerohanására irányuló kísérletei meghiusultak, a német tábori őrs éberségén, akik több harcokost összelőtek, három járművet sértetlenül zsákmányoltak és személyzetüket foglyul ejtették. A német-olasz páncélos haderő zöme és Montgomery hadosztályai között még nincsen harc érintkezés.

AZ ADANAI TALÁLKOZÓ

Rajtuk kívülálló okokból csak most adunk hírt arról a találkozóóról, mely a törökországi Adanában folyó Izmet Inönü török köztársasági elnök és Churchill angol miniszterelnök között.

A kiadott török hivatalos jelentés szerint teljes összhangban megállapodtak Törökország védelmi álláspontját és annak fokozását illetően. Törökország angol hadianyagot fog kapni tengeri úton.

Mint a Török TI jelenti Churchill, midőn a török köztársasági elnök fogadta, átnyújtotta György angol király baráti üzenetét az államfőnek. A köztársasági elnök a londoni török nagykövetet bízta meg, hogy nyújtson át válaszüzenetet György királynak.

Roosevelt elnök üdvözlését küldte Izmet Inönünek, aki köszönetet mondott az üdvözletekért.

PAPEN A TÖRÖK KÜLÜGYMINISZTERNÉL

Ankarából közlik, Papen ankarai német nagykövet kihallgatáson jelent meg a török külügyminisztériumban. A török külügyminiszter fogadta Papen nagykövetet.

Papen ankarai német nagykövetnek a török külügyminiszternél tett látogatásával kapcsolatban jólértesült török helyen közlik, hogy a török külügyminiszter a német-török barátsági szerződés szellemében tájékoztatta v. Papent az Adanában Izmet Inönü török államelnök és Churchill brit miniszterelnök kö-

zött lefolyt kétnapos tanácskozásról.

Papen német nagykövet után a többi külföldi képviselők képviselői is megjelentek kedden a török külügyminisztériumban.

NEM MÓDOSUL A TÖRÖK KÜLPOLITIKA

A „Berliner Börsenzeitung” Churchill és Inönü adanai találkozásával rámutat arra, hogy az adanai közlemény, valamint a török részről nyilvánosságra hozott nyilatkozatok és magyarázatok mutatják, Churchill nem érte el célját, hogy Törökországot elterjese semleges magatartásból. Törökország mindkét hadviselő tábor felé tanúsított barátságos magatartásával gondolja érdekeit a legjobban megőrizni.

A török sajtó az adanai megbeszélésekhez fűzött megjegyzéseiben egyhangúlag kiemeli: a tanácskozás hétköznap volt. A „Vakit” kijelenti, tévednek azok, akik azt hiszik, hogy az adanai találkozó után Törökország a többi nemzeti irányában követett politikája bármennyiben is módosulni fog.

NEM VOLT SZÓ TÖRÖKORSZÁG HADBÁLEPESÉ RÖL

Carper, a török sajtó főigazgatója hétfőn este a török államtérfiak Adanából történt visszerkezése után fogadta az amerikai angol és a szövetségesek táborában levő egyéb újságírókat, összesen mintegy 30 tudósító.

A „Times” tudósítója ez alkalommal feltette a kérdést vajjon igaz-e a néhány hírszolgálati iroda által elterjedt hír Inönü és Churchill találkozásáról kapcsolatban, amely szerint az angol miniszterelnök felszólította Törökországot, lépjen be a háborúba. A török sajtó főigazgatója hangsúlyozva, hogy ez csak az ő személyes meggyőződése azt válaszolta, hogy sem az angol al-

FONTOS TUDNIVALÓK

A február havi petróleumutalványok beváltásáról. (4.)

TOKÉS FOTO
BUDAPESTI PALOTA

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

lamifériú nem állított fel ilyen követelést, sem a török kormány nem vállalt ilyen kötelezettséget.

BERLINI VÉLEMÉNY

Berlini politikai körökben szerdán nem került el a figyelmet az a nagymértékű kijózanodás, amely észlelhető az angol és amerikai sajtóban. Ez a sajtó — mint ismeretes — kedden még fellengős mondatokban írt Churchill és Inonü megbeszéléseiről s több lap sejtetni engedte, hogy mostmár végre sikerült Törökországot Anglia és Amerika oldalára állítani, Berlinben azt hiszik, hogy ez a kijózanodás Churchill kairói nyilatkozatára vezethető vissza, amelyben az angol miniszterelnök megjegyezte, hogy a török-angol hivatalos közleménybe nem szabad túlsókat belemagyarázni.

Mértékadó német helyen Törökország pozitív politikáját úgy ítélik meg, hogy annak továbbra is a semlegesség megőrzése a célja. Törökországot Angliával és Németországgal barátsági és szövetségi megállapodások kötik össze és ezen a tényezőt illetni jól tájékozott körök tudomása szerint semmi sem változott. Berlinben ezzel kapcsolatosan nem került el a figyelmet az sem, hogy Törökországnak nagy a gondja, amely mintegy árnyék vetődik a török közvéleményre, nevezetesen a szovjet aspirációja, Berlinben természetesen nem tudják megítélni, vajjon Churchillnek sikerült-e a török közvélemény gondjait eloszlatni.

OLASZ POLITIKAI KÖRÖK VÉLEMÉNYE

Mértékadó olasz politikai körökben Churchill törökországi látogatásával kapcsolatban kijelentik, hogy ezt a látogatást újabb megnyilvánulásnak tekintik annak a propaganda politikának, melyet az ellenség egy idő óta az egész világon folytat. Úgy látszik, az angol miniszterelnök nem tartotta elégségesnek azt az akciót, melyet az angolszász kormányok eddig abban az irányban fejtettek ki, hogy legyőzzék a közelkeleti népek természetes ellenállását politikájukkal szemben. Amellett Churchill igyekezett feleleveníteni propaganda célok szempontjából az Anglia és Törökország közötti kapcsolatokat. Egyébként a török kormány maga részéről a legutóbbi időben is kijelentette, hogy nem hajlandó módosítani eddigi magatartását ebben a háborúban. Eppen ezért a jelenlegi találkozóval kapcsolatban is a végső ítéletet fenn kell tartani mindaddig, amíg a legfelsőbb török tényezők megismertetik magatartásukat.

CASABLANCA KÖVETKEZMÉNYE VOLT ADANA

Az istambuli lapok közlik az ankarai angol nagykövet nyilatkozatát, amelyet a török lapok számára tett és amelyben többek között ez áll:

Vígyszínház mozgo

A legigazibb, a legmeghatóbb erélyt történet! — Rákosi Viktor felejthetetlen regénye.

ELNÉMULT HARANGOK

Hazafias szívbemarkoló magyar film. — Fősz.: Kiss Ferenc, Nagy István, Lukács Margit, Greguss.

— Churchill nemcsak Angliát képviselte a megbeszélésen, de Rooseveltet is. Churchill kívánsága török részről megelégedéssel és készséggel találkozott. Az adanai megbeszélések a casablancai értekezlet eredményeképpen jöttek létre. Természetes, hogy a megbeszélésekről állandóan értesítettük a Szovjetuniót.

— Adanában semmiféle új megállapodást nem kötöttünk és semmi újabb okmányt nem írtunk alá. Természetesen megbeszéljük a világ helyzetét, Törökország, mint mindig, esztül is teljesen szabad politikájában és döntéseiben. Az értekezleten a háború utáni kérdéseket is megbeszéljük.

RYTI FINN ÁLLAMELNÖK

a parlamentben mondott beszédében kijelentette, hogy Finnország rendületlenül áll helyt szabadságharcában. Ha a hadiszerencse változhatik is, győzni az fog, akinek oldalán az igazság van.

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

A német véderőfőparancsnok-ság közli:

A nyugati Kaukázusban, a Kubán vidéknek és a Don alsó szakaszának területén az ellenséges előrenyomulásokat — elszigetelt erősebb támadásokat is — visszautasítottuk.

A doneci arcvonalon páncélosköttelekeink megtámadták egy ellenséges hídfőállást és nagy ellenséges erőket felmorzoltak. 46 páncélos harcokost és 33 löveget elpusztítottunk vagy zsákmányoltunk.

A nagy és újabb erősítéseket kapott ellenséges kötelekek ellen folyó súlyos elhárító és mozgó harcokban a hadsereg csapatai támogatva a légierő nagy kötelekeitől a Don és a Donec felső folyása között minden átkaroló kísérletet elutasítottak.

A Ladoga-tavi csatában, amely új ellenséges erők bevetése miatt

TOZSO JAPÁN MINISZTERELNÖK

kedden a képviselőházban mondott beszédében az egyik képviselő kérdésére válaszolva megállapította, hogy Japánnak nincsenek területi igényei az Észak-amerikai Egyesült Államokkal, vagy Dél-Amerikával szemben. Ennek ellenére Japán kitart amellett, hogy mindvégig harcol és megsemmisíti az Egyesült Államokat, amíg az Egyesült Államok útjában állnak Japán hadicéljainak.

JAPÁNNAK NINCS TERÜLETI SZÁNDÉKA INDIÁBAN

Tozso japán miniszterelnök a képviselőház pénzügyi bizottságában egy közbevetett kérdésre válaszolva ismét hangsúlyozta, hogy a japán kormány semmiféle területi szándéka nincs Indiában, éppen ellenkezőleg, minél előbb megvalósítva szeretné látni India függetlenségének helyreállítását.

ismét teljes heveséggel fellépett, jelentős elhárító eredményt értünk el. Csapataink a széles arcvonalon sok súlyos, erős tüzési és páncélos támogatással végrehajtott ellenséges támadást, nagy veszteségeket okozva, visszavertek. Újabb támadások céljaira szolgáló előkészületei állásokat összefogott tüzési tüzelt szétvertük.

Január havában 832 szovjet repülőgépet pusztítottunk el. Ezek közül 690-et légiharcokban lőtünk le, 99-et a légierő légvédelmi tüzésre, 22-öt a hadsereg kötelekei semmisítették meg, a többi pedig a földön romboltak szét.

A Kaukázusban és a Don között folyó védelmi harcokban a Kirchner páncélos-tábornok vezése alatt álló 57. páncélos hadtest különösen kitüntette magát.

Szovjet csapatok partraszállást kíséreltek meg Novoroszijzsktól északra

Berlin, febr. 4. A Nemzetközi Tájékoztató közli a keleti arcvonalról: A keleti arcvonal déli szárnyán a bolsevisták támadásait Novoroszijzsk területére és innen északra összpontosították. Itt egész nap támadtak erős gyalogsági és páncélos kötelekekkel. A Kubán mellett is jelentékeny erőket vetettek harcba a bolsevisták, akik megkísérelték a német vonalak áttörését. Az egész arcvonalon azonban a leg súlyosabb veszteségeket szenvedték. A bolsevisták halottak és súlyos sebesültek ezrein kívül erőinek elszállításáról lemondtak, 9 páncélos, több gyalogsági löveget és számos nehéz rohamfegyvert vesztek.

Csütörtökön kora reggel a bolsevisták Novoroszijzsktól északra több nagyszabású partraszállást kíséreltek meg, hogy ily módon hátába kerüljenek a Tamán félsziget előtti német hídfőállásnak. Két helyen a vállalkozás megkezdődött, a csónakokat még a part elérése előtt őszelgették és a hennük üllökkel együtt elsüllyedtek. A harmadik helyen a bolsevistáknak gyenge erővel sikerült ugyan megvetni lábukat, azonban a part keskeny sávjára

szorítottuk össze őket.

A Donec arcvonal több helyén elhárítottuk a bolsevisták erős támadásait. A Donec északi szakaszán német páncélos csapatok egy bolsevista hídfő ellen támadást hajtottak végre, amely teljes sikerrel járt. A németek 46 páncéloson és 5 felderítő harci-kocsin kívül több tarackot, 10 motoros löveget, egy légelhárító üteget, számos páncéltörőt, aknavetőt és egyéb fegyvert zsákmányoltak és közel ezer foglyot ejtettek.

A Donec felső szakasza és a Don terület között a német kötelekek sikeresen hátrítottak el a bolsevisták túlerőben lévő többszörös átkaroló kísérleteit. Egyik német kötelek jelentéséből kitűnik, hogy ezen a szakaszon három hét alatt 738 szovjet harci-kocsit semmisítették meg, vagy zsákmányoltak. Ez megfelel 17 teljes bolsevista páncélos dandár harci erejének.

A Ladoga tó mellett szerdán az egész északi arcvonalzakaszon ismét teljes erővel megélnékült a csata. A bolsevisták számos új lövész hadosztály, más arcvonalról összevont nehéz ütegek és tekintélyes számú páncélos beveté-

sével szakadtlanul támadták a német gránátosok és páncélos kötelekek vonalait, azonban minden támadásuk már a német főharci állások előtt összeomlott. Az

egész keleti arcvonalon a legutóbbi harcokban 27 repülőgépet lőtünk le és 15 gépet a földön semmisítettünk meg, több gépet pedig megrongáltunk. (MTI)

Nyugati légiháború

Angol légi támadás francia helységek és Hamburg ellen — 28 brit repülőgépet lelőttek

A német véderőfőparancsnok-ság közli:

A brit légi erő vegyes kötelekei nappali támadásokat hajtottak végre a La Manche-csatorna partján fekvő néhány francia helység ellen. A lakosság köréből a támadás sok halottat és sebesültet követelt. Ennél a katonailag hatástalan támadásnál és a Hamburg város területe ellen az elmúlt éjszaka végrehaj-

lott bombázásnál a lakosságnak veszteségei voltak. Az eddig beérkezett jelentések szerint legalább 28 brit repülőgépet lelőttünk.

Gyors német harci repülőgépek délfranciai hadiföldi támadás céljait ellen nappali támadást intéztek. A csülörtökre virradó éjszaka a légi erő kelet-angliai kikötőberendezéseket bombázta.

Északafrikában és a Földközi-tengeren

A német véderő főparancsnok-ság közli: Tunéziában az ellenség újabb helyi támadásait, véres veszteséget okozva nekik, visszautasítottuk. Német zuhanó, harci és gyors harc-repülőgépek folytatták az ellenséges állások és oszlopok leküzdését és jó eredménnyel támadták az ellenséges repülőtereket. Légiharcokban 14 ellenséges repülőgépet lőtünk tizenkilencet pedig a földön pusztítottunk el. Saját veszteségünk 4 repülőgép.

Az olasz főhadiszállás közleménye: A Tunéziai arcvonalon harcok folynak a két fél légierejének élénk részvételével.

Ellenséges négymotoros bom-

bázók erős kísérletben kíséreltek tettek egyik tengeri és légi támaszpontunk bombázására. — Olasz vadászpilóták egyik csoportja rajtaütött a hatalmas ellenséges alakulaton. Egy repülőgépet elpusztított, a többi pedig megfordulásra kényszerítette.

Német vadászpilóták légiharcokban 13 ellenséges gépet lelőttek.

A már jelzett repülőgépeken kívül a legutóbbi napokban az ellenség két repülőgépet veszített. Az egyik Sfaxtól délben a tengerbe zuhant, a másik pedig Tunézia felett vadászpilótáinkkal vi-vót harcban kigyulladt és lezuhant. (MTI)

Ellenséges légitámadás Palermo ellen, négy nagy amerikai gépet lelőttek

A szerdai napon amerikai bombázók egymást követő hullámokban támadást intéztek Palermo ellen. Vadászpilótáink közbelépése és a heves elhárító tűz zavarta a berepülést. Négy négy-motoros repülőgépet lelőttek. — Ezek közül három Castellamare de Golfofő két kilométernyire keletre és Palermo kikötőjétől 4 kilométernyire keletre, Capozza-ferrano és Termini Imerese kö-

zött Sciacca közelében pusztult el, lángra gyulladva 16 polgári lakos meghalt, 41 ember megsébesült. Az épületekben tetemes károk estek.

Az ellenséges légitörő támadásokat hajtott végre Raguzza közelében, továbbá a Messina és Reggio di Calabria tartományokban fekvő községek ellen. Emberáldozat nem volt. Csúpan lényegtelen károkat jelentettek.

Török hivatalos jelentés Churchill látogatásáról

Ankarában a következő jelentést tették közzé:

Churchill miniszterelnök — aki ezirányú kívánságát kifejezni méltóztatott — mint az Egyesült Királyság királyi kormányának képviselője, a köztársasági kormány vendégeként Törökországba jött.

A miniszterelnököt, megérkezése után, kihallgatáson fogadta a köztársasági elnök, aki Adanában tartózkodik.

Ezután több megbeszélés volt a török és az angol államférfiak és szakértők között. A megbeszélésekben a következők vettek részt: Török részről Szaracsoglu miniszterelnök Csakmak tábornagy, a nagy vezérkar főnöke, Numan Memencsoğlu külügyminiszter, Erkin, a külügyminisztérium helyettes főtitkára, Sefik tábornok, a vezérkar légügyi tanácsadója, Kajibali ezredes, a vezérkar hadművelési osztályának főnöke.

Angol részről résztvettek a megbeszélésekben: Winston Churchill miniszterelnök, Knatchbull Hugessen angol nagykövet, Brooke tábornok, a birodalmi vezérkar főnöke, Maitland Wilson tábornok, az iraki és iráni hadierő főparancsnoka, Alexander tábornok középkeleti főparancsnok, Wilfrid Lind-sell altábornagy, középkeleti hadtábornok, Dummond légügyi tábornagy, a középkeleti helyettes légügyi főparancsnok, Dundas commandore, a középkeleti főparancsnokhoz beosztott vezérkari főnök.

Törökország és az Egyesült Királyság közötti kölcsönös barátság és megértés kötelekei

még jobban megerősödtek és elmélyültek, hála e tanácskozá-sok alkalmával folytatott nyílt megbeszéléseknek.

A török államférfiak ismertették a török politika irányát a legutóbbi válságos években, Churchill miniszterelnök pedig kijelentette, hogy öfélése-gy kormányta ezt a politikát rokonszenvvel és teljes megértéssel kísérte.

A török és angol államférfiak közösen megvizsgálták a jelenlegi európai helyzetet, különö-sen azokon a területeken, amelyek Törökországot közvetlenül érdeklik.

Az összes főbb pontokban megállapították a felfogások azonosságát.

Megállapodás jött létre ama módózat tekintetében, amellyel Nagybritannia és az Egyesült Államok anyagi segítségét nyújtanak Törökországnak általános védelmi biztonsági meg-szilárdításában.

Ebben a tárgyban megbeszélések folytak a két fél katonai szakértői között.

Churchill miniszterelnök tekintettel arra, hogy csak leg-utóbb tanácskozt az Egyesült Államok elnökével, Roosevelt elnök nézeteinek teljes ismertetésében beszélhetett.

Roosevelt elnök melegen helyeselte ennek a találkozó-nak a tervét.

Hasonlóképpen megvizsgálták a háború után felmerülő problémákat és ezekben a pontokban is a nézetek ugyanilyen azonosságát állapították meg.

A török és az angol államférfiak kijelentették, hogy teljes mértékben meg vannak eléged-ve tárgyalásaikkal, a melyek Adanában folytak le január 30-án és 31-én. (MTI)

Hunvária Filmszínház

A szenvedélyek és érzelmek filmje:

Keresztúton

Főszereplők: Tolnay, Ajtay, Perényi, Somlay.
Előadások: 3, 5 és 7 órakor.

Apollo filmszínház

EMBEREK
A HAVASON

Szelay Alice és Görbe János a főszerepben. — Az élet fáj-dalmának és nyomorának éposza. — Az emberi egyszé-rűség és végtelen békének nagy magyar filmalkotása.

Scheffler János szatmári püspök nagyszabású előadást tartott Debrecenben a házasságról

Megkezdődött a „Családmentés-nemzetmentés” előadásorozat.

Tegnap kezdődött meg az Actio Catholica debreceni szervezetének nagyszabású előadásorozata mely a katolikus akció ezévi programjának megfelelően a családmentés-nemzetmentés gondolatába kapcsolódva a házasságot választotta alapfogadatul.

A Szevits-intézet új hatalmas tornaterme zsúfolásig megtelt a katolikus érdeklődő közönséggel. Nem volt fenntartott hely, az utolsó sorban épp úgy ültek a legelső sorban egy szerd embereket is helyet foglaltak. Még egyet tartunk megemlékezőnek az előadás külsőségei közül: pillanatnyi pontossággal, pontban félhat óraor lépett az emelvényre dr. Scheffler János szatmári püspök, váradi apostoli kormányzó, hogy megnyitó előadást megtartsa.

Bevezetőben hangzott, hogy az erkölcs és igazság útjáról letertek az egyének és a nemzetek, az egyedek, akik elhagyták az atyai házat, s a nemzetek amelyek a szabadság útjára léptek. Az igazság azonban bár nem kiabál, de kérelhetetlen és könyörtelen és végül rajtuk keresztül gázolja érvényre jut.

Szólt a házasságról, amely a kölcsönös kiegyezés és a felfenntartás célját szolgálja s isteni törvények szerinti Isten akaratának végrehajtó eszköze. A házasság az isteni törvény szerint egy és felbonthatatlan. Jaj annak, aki felbontani akarja, mert az Isten és a természeti törvénnyel találja magát szemben.

Isten adta a törvényt, hogy a házasság egy. De tudta az ember, hogy a házasságot szentül leélni nem könnyű. Égből akart hát kegyelmi forrásokat nyitni, hogy a szent házasságot a szent Teremtő törvénye szerint szentül élhessék le az emberek.

Örök büszkesége a katolikus egyháznak és krisztusi vonás a katolikus egyház homlokán — mondotta a püspök —, hogy ebből a törvényből tizenkilenc év század alatt nem engedett. Ismertette ezután a történelem századain át tartó küzdelmet, amely a középkor után kezdődött hogy lerázta ezt az isteni törvényt s a házasságot „polgári dologgá” tegye. Ezután pedig szólt a polgári házasság rossz gyümölcseiről, a válásról és a gyermekszám csökkenéséről. Adatok ismertettek, beszélt számokat, amelyek világosan mutatták, hogyan nőtt a polgári házasság bevezetése óta elteit 49 esztendő alatt a válások száma, s hogyan csökkent a gyermekeké. Tanulságos összehasonlítást tett a kutyák, az ölebek számának állandó és rohamos emelkedés és a születések csökkenése között.

Körülöttünk a románok, ruvének és a többi nemzetiség szaporodnak és mi sorvadunk. A természet megmáshatatlán törvénye szerint a föld java és a föld maga is az embereké és annak a fajnak van joga a több földhöz, amely szereti a gyermeket!

Ha küzdünk a gyermekáldás ellen, akkor lemondunk a jogról is, hogy a haza régi szépségében viruljon és áténgedjék azoknak a szomszédnépeknek, amelyekben ez a bűn, a gyermekáldás elleni küzdés bűne nincsen meg!

Rámutatott arra a püspök, hogy mint minden lelki bajban, ebben is a főváros vezet.

A születések elleni küzdelem nagyobb veszedelem Mohácsnál is. Mi legyen az orvososság elene? A külföldi államok s nyomukban a magyar állam is, jutalmazza a szegényes anyákat, családoknak anyagi segítyt ad, de ez nem minden. Ez csak injekció a beteg testnek. Teljes gyógyulást csak akkor remélhetünk, ha visszavertünk a krisztusi alapokra.

Az életnek is megvannak a maga természeti törvényei, amelyek ellen nem lehet cselekedni. E törvények ellen vétő nem élhet igazi boldog házasságban. Aki nem Isten alapján építi meg a házasságot, az nem lehet boldog.

De nem könnyű a házassá-

got Krisztus törvényei szerint leélni. Szalézi Szent Ferenc szerint a házasság is szerzetrend olyan szerzet, amelynek nincs novíciátusa, mert ha volna, sokan megmondolnák, hogy letegyék a végső nagy fogadalmat. A tréfas mondásban sok igazság van. Nehéz leélni az életet a krisztusi törvények szerint a házasságban, de kell.

Az Actio Catholica — mondotta befejezésül a püspök —, most megkezdte munkáját, hogy a polgári házasság 49 éves uralma alatt elnevelt gyermekek most megtanulják, mit jelent a szentházasság. Ez nem polgári házasság, amely untáiglan-untomígnan, hanem holtáiglan-holtomígnan tart. A szent házasság nem két, legfeljebb három ember önző szövetsége, hanem tér az ön feláldozásra.

Az Ur reméljük megadja hős katonáink küzdelme jutalmul a győzelmes békét, amelyben megkezdhetjük az építés munkáját. Mert sok építeni valónk van még ebben az országban, de a legfontosabb talán az igazi, szent házasság útján való építés.

Dr. Scheffler János püspök előadása mély hatást tett a közönségre, amely lelkesen ünnepelte a püspököt.

Ezután Hajdú Péter énekelt művészi tudással dr. Mustó Sándor zongorakísérettel.

A művészi szám után dr. Vitéz Moldoványi István, a nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke tartott előadást az állam és a házasság viszonyáról. Széleskörű jogi és történeti tanulmányokra valló megállapításait rámutatott arra, hogy minden népnél az egyházi

DEBRECZEN 1943. II. 5.

papi rend kezdettől fogva nagy befolyást gyakorolt a házasság intézményére. A katolikus egyház is megalapításától kezdve joghatóságot gyakorolt a házasságra vonatkozólag.

Az állam és az egyház párhuzamosan halad sok tekintetben, mert mindkettő az emberek javát akarja előmozdítani. De sokszor megtörténik, hogy a hatáskörök összeolvadnak, s a párhuzamos haladásból egymás utainak keresztjezése lesz.

Ismertette azokat a törekvéseket, amelyek a történelem folyamán felmerültek arra vonatkozólag, hogy az állam hatalmát a házasságra is kiterjesszék és szöveget azokról a megoldásokról, melyek a polgári házasság és az egyházi szent házasság keverékéből állottak elő.

Rámutatott arra, hogy az egyházat nem főképpen azaz érte sérelem, hogy joghatósága nagy részben elvesztett a házasságokon, hanem az a megdöbbenés, hogy a házasságnak az állam hatalma alól való kivételében, hogy látja: ezáltal veszélyeztetve van a szentségi házasság, a család és az erkölcs és így a nemzet is.

Szólt a válásokról, majd az etérben lassan bekövetkezett javulásról, amely főképpen annak tulajdonítható, hogy az illetékesek felismerték a válások nemzetromboló tulajdonságát és igyekeznek megnehezíteni a házasság felbontását.

Ő is hangsúlyozta azonban, hogy ez is csak tüneti kezelés és az igazi orvososság, visszatérés a krisztusi szent házasságra.

Dr. Vitéz Moldoványi István előadását nagy figyelemmel hallgatta végig a közönség.

Az előadásorozat következő előadásai jövő csütörtökön lesznek a Szevits tornateremben, fél 7 órai kezdettel.

Az egész város egyetlen füsttenger...

Tudósítás Sztalingrád védőinek végső harcáról

Berlin, február 4. Sztalingrád hős védőinek végső harcáról a Német Távirati Iroda a következő értesüléseket közli:

Az élet-halálra viaskodó védőket már csak rövid rádiójeleltések köthették össze a külvilággal. Amikor a veszély már a legnagyobb lett, a 6. hadsereg a következő rádiójeleltést küldte: „A belváros legmagasabb házára kitéttük a horogkeresztet lobogót, e jel alatt folytatjuk a végső harcot”.

E pillanattól kezdve a GPU-épületen, magasan a romok felett, a fagyos téli szélviharban lobogott a horogkereszt lobogó, köröskörül tombolt a számtalan üteg tüze s a becsapódó bombák repeszdarabjai szétszaggatták a nemzeti zászlót.

Január 27-én az egész város egyetlen füsttenger.

A szovjet páncélosokkal és csapatokkal közeledett, de még semmit sem ért el. Csak a traktorgyárral szakadt meg az összeköttetés és nagyon fogytán volt a lőszer. Az éjszaka folyamán friss tömegek váltják fel a szétvert ellenséges kölékeket s hajnali szürkületkor a bolsevisták ismét támadásra indulnak. A Zaritsa-arcvonal emberei alig lőtték ki az utolsó töltényt, már megjelentek karddal, szuronnal és ásóval az ellenség soraiban. Elcsigázott testüket az utolsó erőfeszítésre kényszerítik, ütök, vágják a saját páncélosaiktól előre hajszolt bolsevista kövéseket.

Azonban mindez már nem segít. A Zaritsa-arcvonal megtörik a tülerével szemben. Az ellenség további erőkket akar előrenyomolni, de tetterős tiszték összeszedik a széjjelszórt katonákat, bezárják az arcvonalat és erőterőve, három páncélost megsemmisítenek. A bolsevisták észak felé húzódnak. Az északi harccsoport sünállást alkot, visszacsap és két páncé-

lost elpusztít. Az ellenségnek ismét fedeznie kell magát, de január 29-én reggel újabb támadásra indul a csoport ellen. Tábornokok és gránátosok, németek, románok és horvátok, páncélos katonák, utászok, tüzezők, légharítók, irtók, hajtók és talajszemélyzet vállelve állnak egymás mellett az elkeseredett közelharcban. — A 14. páncélos hadtest parancsnokságát a legelső vonalban a tülerő megtámadja és szétveri. Az arcvonalat mégis még mindig tartják a nyugatról és délről jövő támadás ellen, utolsó erejükkel is, az utolsó gránátig, az utolsó töltényig.

Másnap az ellenség megkezdte az erőfeszítést. Mindenféle kaliberű gránát tüze söpör el a déli csoport felett. Az oldal-fegyver gyenge a páncélos és a gránátok ellen.

Végül már csak néhány tüzer tartja főparancsnokaival együtt a sünállást a GPU-épület körül háromszázöt méteres körzetben. Ellenállójuk a végét járja. Nem fegyver és tülerő, hanem a nélkülözés, a hideg és mindennek a hiánya törte meg. Rádión jelentik: „A hínkerben hallgattuk a Führer kiáltványát. A nemzeti himnusz hangjainál talán utoljára emeltük karunkat német köszöntésre. Odakint tombol a harc. — A bolsevisták szétzúzzák a magas épület falait.”

Amikor a vezértábornagy kiadja az utolsó parancsot:

Mindent elpusztítani! Gyorsan követik egymást a robbanások, a ház összeesik és vele hanyatlak a lobogó.

A városi északi részében hareolók ebből értesülnek a déli csoport sorsáról. Most már ők is tudják, hogy a legnehezebbre kell rövidesen elkészülniök. — Pergőtűz zúdul most a csarnok romjaira. Az egész gyórat megtölti a lövedékek robbanása; a láng és a por. Az ellenség tá-

mad, előrenyomul, de visszaverik. A veszteségek súlyosak és a nehéz fegyver löszere elfogyott. A férfiak azonban kitartanak. Február 1-én a gránátok és az égő tüzek orkánjában még fenntartja őket haj-

hatatlan akaratauk.

Február 2-án elküldik utolsó rádióüzenetüket: „A legnehezebb harcban az utolsó emberig megtettük kötelességünket. — Éljen a Führer, éljen Németország!” (MTI)

A német gazdasági miniszter rendeletei a polgári mozgósításról

Berlin, február 4. (MTI). A német nép minden erejének általános mozgósítása keretében a birodalmi gazdasági miniszter három rendeletet adott ki. A rendeletek célja, hogy a kereskedelem, az ipar és a vendéglátóipar terén minél több munkaerőnek a hadviselés céljaira történő bevetését tegye lehetővé. A rendelkezések a következők:

1. Minden olyan kereskedelmi üzemlet, amely nem feltétlenül szükséges a lakosság ellátása szempontjából, bezárnak. A rendelkezéstől kivételül gondosan kerül ki minden, ami a lakosság háborús ellátását és a gazdaság ellátását veszélyeztetné.

2. Minden ipari üzemlet is felülvizsgáltnak. Megszűnhetnek minden olyan kézműipari mun-

kát, amely nem feltétlenül szükséges a hadigazdálkodás vagy a lakosság élelviselésének ki-elégítése szempontjából. Így első sorban a javítási munkálatokat szüntetik be.

3. A vendéglátóipar minden üzemlet, amely a hadigazdálkodás vagy a lakosság ellátása szempontjából nem feltétlenül szükséges szinten beszüntetik. Így a többi között bezárják valamennyi éjszakai szórakozó helyet, bár és minden luxus szállodát. A bezárt üzemek tulajdonosai a háború után folytatják iparukat.

Az elrendelt intézkedéseket a legelső sorban végrehajtják. Még március 15-ig befejezik a rendelkezések gyakorlati keresztülvitelét.

Göbbels: Minden rendelkezésre álló erőt mozgósítani kell

A német miniszter a keleti helyzet tanulságairól

Berlin, február 4. (NST). Dr. Göbbels birodalmi miniszter, aki már legutóbbi cikkeiben a legvilágosabban követezte a német nép összes erejének mozgósítását a totális háború érdekében „A kemény tanulság” című legújabb cikkében is ugyanezzel a problémával foglalkozik a „Das Reich” című folyóirat hasábjain. A miniszter megújította felhívását mindenkihez, hogy a „körülmenyes bürokratikus eljárás” — bevérsása nélkül minden erejét a háború érdekében vessen latba.

A háború kritikus szakaszában van és csak akkor leszünk urra rajta ha egész nemzeti erőnk erre az erőfeszítésre fordítjuk. A vezetőség mindig csak annyit érhet használatba fel, amennyit a nép rendelkezésre bocsájt. Nem szükséges bizonyítanunk, hogy ez az erő saját lelki, szellemi és anyagi lehetőségeinkben kielégítő mértékben megvan. Cselekednünk kell, megpedig gyorsan és alaposan. Ezután a miniszter részletesen foglalkozik a fokozott erőfejlesztéssel és emlékeztet arra, hogy a nemzeti szocialista mozgalom mindig az improvizáció mesterének bizonyult ami a látszólag nehéz helyzeteken is átsegítette.

Az elmúlt télen az illetékes szakértők aggodalmaival szemben a gyapjanyaggyűjtés nagy improvizációját hajtották végre. „Ma a front nem prebunkdákát, hanem embereket kíván”. Most tehát minden rendelkezésre álló erőt mozgósítani kell. Az üzletek

nek nem szabad arra várniok — amíg államiag feloszlatják őket, hanem az üzlettulajdonosnak magának kell elhatároznia, hogy hasznosabb foglalkozást keres maga és alkalmazottjai számára. Németország ma szövetségeseivel gyakorlatilag csaknem az egész kontinensen uralkodik. — Hatalmas energiáját azonban csak szerény hányadában mutatta ki, pedig ugyanakkor elégtér küzd. Cikke végén a miniszter rámutat arra hogy a vörös hadsereg mögött már a pusztító osztagok menetelnek, azok mögött pedig a tömegterror és a pokol.

Európának minden oka megvan ma arra hogy a tengelyhatalmak köré csoportosuljon. Földrajzunk számára nincs más menekvés ezenkívül. „Rajtuk kívül senki sincs aki Európát megvédené — írja dr. Göbbels szövegrint. — Ha megtörténne az a tragédia hogy a német védelem nem képes a keleti rohamot fel tartóztatni akkor kontinensünk a bolsevizmus lábál előtt heverne. Talán még Londonban is vannak egyes tisztán gondolkozó emberek, akik el tudják képzelni, hogy mit jelentene ez Anglia számára. Az eszméknek ugyanis nincs szükségük hajókarakánokra a Csatornán való átkeléshez. Ezt nem azért mondjuk, hogy ijedséget keltsünk, vagy megértést keressünk ahonnan ez várhatjuk, hanem csupán, hogy tényeket állapítsunk meg”.

Még két napig tart a gyűjtés a honvédcsaládok javára

Hova lehet befizetni a tes tüleli gyűjések eredményét

A Kormányzó néfőméltósága által megindított országos gyűjtőakció a honvédcsaládok javára befejezése felé közeledik. Február 7-ig, tehát még két napig lehet adakozni. A Debrecenben megalakult helyi bizottság szervezte a gyűjtést, meg lehet állapítani, hogy városunkban igen szép eredményeket értek el.

A gyűjtést az egyes közhivatalok, köztisztviseltek, gyárak, vállalatok, stb. saját érdeklődésük útján bonyolítják le. A befolyt összegeket az alábbi pénzügyintézetek bármelyikéhez be lehet fizetni.

Alföldi Takarékpénztár, Belvárosi Takarékpénztár, Debreceni Első Takarékpénztár, Debreceni Kölcsönös Segélyező Egylet, Magyar Általános Hitelbank, Magyar Bank és Kereskedelmi Rt., Magyar Leszámloló és Pénzváltó Bank, Magyar Országos Központi

Takarékpénztár, Tiszántúli Központi Hitelszövetkezet, Varadegyházmezei Takarékpénztár, Városi Takarékpénztár és Hitelintézet Rt.

Debrecen társadalmának adományai egy összegben egyenlítőnek és egy tételben küldik azt fel a honvédelmi miniszterumba. Az adományokat a fentebb megnevezett bankok külön-külön és személy szerint fogják nyugtázní.

Aki még nem hozta meg a maga áldozatát, használja fel a haralévő két napot hazafias kötelességének, hős honvédeink hozzártározói iránti áldozatkész és lerovasára.

— A negyvenkéttagú országos bizottság február ötödikére össze hívott ülésének napirendjén pontoslag felvetetett a miniszterium rendezte a kereskedelmi törvény 199 szakasz 1 és 4 pontjainak alkalmazásáról.

A MANSZ Birtokos Asszonyok Jótékony célú teadélutánja

A MANSZ birtokos asszonyok csoportja kitűnően sikerült jótékony célú teadélután rendezet csütörtökön a MANSZ helyiség nagytermében. Ennek a délutánnak sikere méltó módon kapcsolódott annak a szép és eredményes jótékony célú és hazafias munkának sorába, melyet a MANSZ birtokos asszonyok csoportja kifejt.

A teadélutánon a háziasszonyi tisztelt Öry Jánosné, Csobay Károlyné, Boldogh Sándorné, Juhász Lajosné, Polgáry Miklósné, vitéz Kovács Istvánné, Simon Miklósné, Nyilas Ferencné, Tóth Ferencné, és Ménes Andrásné vették részt. A MANSZ birtokos asszonyok csoportja a januári teadélután 200 pengős bevételét és a mostani teadélután teljes bevételét is a Főmélóságú Asszonyok Helyetteselődjének indított akciója javára juttatta el. Hogy a bevétel minél nagyobb összeg legyen és a teljes bevétel a nemesebb akció szolgálatáért, a teához való süteményt, teát, citromot teljes egészében a birtokos asszonyok adták össze. Ezenkívül minden csütörtöki összejövetelen csigatésztát készítenek, azt eladják és annak bevételét is jótékony célra fordítják.

A februári petróleum utalványok beváltása

Értesíti a Közélemezési Ügyosztály a város érdekelt lakosságát, hogy a petróleum utalványok 61. és 62. számú szelvényeire az 1943. évi február hónapban összesen 1,5, azaz egy liter és 5 deciliter petróleum vásárolható, a petróleum árusításával megbízott kiskereskedőnél a napi fogyasztói árban. A petróleum utalvány 61-es számú szelvényére 1 (egy) liter, a 62-es számú szelvényére 5 dl. petróleum szolgáltatható ki. A szelvények egyszerre is beválthatók. A petróleum utalványok 61. és 62. számú szelvényei csak a folyó évi február hó 28-ig válthatók be. Az utalvány szelvényeire bármely hatóságilag megbízott petróleum kiskereskedőnél lehet vásárolni. Polgármester.

SZÍNHÁZI MŰSOR:
Péntek este: **Bolond Ásvayné**. Fülleres helyárrakkal. 25-ik előadás!
Szombat délután: Nincs előadás.
Szombat este: **Violetta**. C) bérlet.
Vasárnap délután: **Violetta**. Rendes helyárrak.
Vasárnap este: **Violetta**. Bérletszűnet.

Csokonai Színház

Pénteken filléres helyárrakkal
Bolond Ásvayné
huszonötödösztűr!
Szombaton nagy eredeti ősbemutató:
Violetta
Rövidoperettújdonosság Fenyvesy Évával a címszerepben, a szerzők jelenlétével!

Dr. Kürthy né
Máriássy Magda táncintézetében február 10-én haladók részére tanfolyam kezdődik. Péterfia 30.

Karády Katalin Debrecenben készült fényképeket hagyott itt emlékül

Kétezer ember megostro molta a Tökés műtermet

Karády Katalin debreceni tartózkodásának minden olyan órája, amelyet lakásán kívül töltött, óriási tömegmegmozdulást idézett elő. Csodálatos módon az emberek rögtön megtudták, ha Karády Katalin valamerre járt és a hatalmas amerikai gépkocsi vezetőjének minden ügyességére, éberségére és erélyességére szükség volt, hogy „Karády-emléket” ne vegyenek le a kocsi alkatrészeiből. Több helyen rendőröknek kellett biztosítani a szabad forgalmat és megvédeniük a helyiség épségét, ahol éppen Karády tartózkodott.

Tegnap délután 4 órakor a hatalmas Karády autót, míg az Arany Bikától a pár lépésnyire lévő Püspöki palotáig futott, több mint kétezer ember gyűlt össze. A pillanat szenzációja az volt, hogy Karády Katalin meglátogatta dr. Iklódy né Tökés Ilona fotoszalonját. Karády Katalin ugyanis a színház direktorától, a társulat vezető tagjaitól és a debreceni közönségtől tudomást szerzett róla, hogy a Tökés fotoszalon milyen művészi színvonalú

fényképeket készít. Mint Karády Katalin kijelentette, hálából a debreceni közönség rajongó szeretetéről olyan fényképeket kíván uthagyni emlékül, amelyek Debrecenben készültek.

A műteremben nagy szeretettel és örömmel fogadták a legnagyobb magyar filmművésznőt, akiről nemcsak fényképsorozatot csináltak, hanem mozgófilm felvételt is készítettek. A debreceni közönségnek alkalma lesz néhány napon belül gyönyörködni a Tökés fotoszalon Karády-kirakataiban.

Több mint egy órahosszat időzött a Tökés fotoszalonban és a közönség ostromgyűrűje közben valóságos életveszélyes körülmények között sikerült a gépkocsijába jutnia. Teljesen érthetetlen, honnan verődött össze az óriási tömeg a Kontsek textiltüzelő előtt, de az bizonyos, hogy mire az autót odaért és mire a Tökés műteremből telefonáltak Kontseknek, hogy Karády odamegy hozzájuk, már hatalmas embergyűrű hullámozott a Kossuth utca sarkán.

Oláh Gábor emlékmúzeum létesül, utcát kérnek a halott költőnek

A Csokonai Kör választmányi ülése

A Csokonai Kör dr. Pap Károly egyetemi tanár elnöklésével választmányi ülést tartott. Dr. Pap Károly elnöki megnyitóját után Csobán Endre főtitkár ismertette az Oláh Gábor hagyatékával kapcsolatos ügyeket, az elhunyt költő családjával való megegyezést. A választmány Csobán Endre értekez, tapintatos, körültekintő és fáradtságot nem kímélő munkájáért, mellyel a költő hagyatékát egy magasabb szempont érdekében összpontosította és az ügyet olyan módon bonyolította le, ahogy az elhunyt nagy költő emléke is megkövetelte, köszönetet mondott.

Dr. Sőregi János múzeum-igazgató beszámolt arról, hogy közbenjárására budapesti kiadókól, a Petőfi Társaságtól megszerezte az Oláh Gábor könyvek példányait és Oláh Gábor kéziratokat, melyek most már a Csokonai Körrel létesült megegyezés alapján a Déri Múzeum birtokában vannak és az Oláh Gábor-emlékmúzeum céljait szolgálják. Az Oláh Gábor-emlékmúzeum a földszint 24-es szobában nyer elhelyezést, miután annak felállítását Kölcsey Sándor polgármester engedélyezte. Ezt lehetőleg az Oláh Mihálytól megvásárolandó s a költő Kar-utcai lakásában használt bútorokkal rendezik be, megfestetik bele Oláh Gábor arcképét, ide kerülnek az Oláh Gábor kéziratok, minden könyvének egy-egy példánya és lehetőleg minden megszereshető Oláh-relikvia. Az Oláh Gábor-szoba felállításáig a kéziratokat és könyveket a múzeum övőhelyén ládában őrzik. Ady Endre és Zoltai Lajos kézírataival együtt.

A választmány tudomásul vette Sőregi János dr. múzeumigazgató jelentését, köszönetet fejez ki munkásságáért az Oláh-emlékmúzeum felállításá körűl.

Tárgyalta a választmány Oláh Gábor „Szépség és igazság” c. tanulmánykötetének kiadási ügyét. A helygymintiszteri jóváhagyás megérkezett a városi közgyűlés által a kötet kiadásához hozzájárulásként megszavazott 1000 pengővel kapcsolatban. Így a Csokonai Kör kiadja a nagyértékű tanulmánykötetet.

Foglalkozott a Csokonai Kör választmánya Asztalos Dezsőnek, a fiatal debreceni írónemzedék egyik kiváló tagjának „Az ötven-

éves Csokonai Kör története” c. 15-16 éves műve kiadásának kérdésével. Amennyiben a jelenlegi nyomdaviszonyok és a Kör anyagi helyzete lehetővé teszi, kiadják a Debrecen kulturális életére számos érdekes adatot nyújtó könyvet. Száz pengő hozzájárulást szavazott meg a Csokonai Kör választmánya Kardos Albert „Oláh Gábor és a Csokonai Kör” c. tanulmányának különnyomatához hozzájárulásként. Elhatározták, hogy Oláh Gábor-síremlék felállítására alapítást létesít a Csokonai Kör. Megemlékeztek a Debreceni Cipezziparosok Dalkörének szép gesztusáról, mellyel műsoros délutánt rendeznek az Oláh Gábor-síremlék javára. Az ünnepélyen Csobán Endre ismerteti Oláh Gábor költészetét, Tóth Endre pedig Oláh Gáborról írt költeményeit olvassa fel. Beadványt intéz a Csokonai Kör a városhoz a Kar-utcanak Oláh Gábor nevével való elnevezése érdekében. Megemlékezett Csobán főtitkár arról, hogy dr. Juhász Géza tanárt, a Kör tagját a mohácsi liceum felkérte Oláh Gáborról ismertető előadás tartására és ennek a kiváló író eleget is tett. A Kölcsey-ház megvásárlására Debrecenben kezdődött akciót a Csokonai Kör továbbfolytatja, az eddig összegyűlt 500 pengőt átvéve.

Végül elhatározta a választmányi ülés, hogy a Csokonai Kör évi közgyűlését március 5-én tartják meg, amikor több megüresedett választmányi tagság betöltésére kerül sor. Dr. Pap Károly, dr. Sz. Kun B. la, dr. Erdős Károly, Baja Mihály, Juhász Géza, dr. Péterffy László, Csobán Endre és Kardos Albertből álló bizottság készíti elő a közgyűlést.

A sportban katonai fegyelemre van szükség

Ifj. vitéz Horthy Miklós, a Magyar Úszó Szövetség elnöke a szövetség közgyűlésén beszédet mondott és hangoztatta, hogy nemcsak sportfegyelemre van szükség, hanem a legszigorúbb katonai fegyelemre, melyet megkövetel, mert ezt követeli az ország érdeke is.

A közgyűlés keretében kiosztották a legjobb versenyzőknek az érmeket is

Szász Lajos közellátásügyi miniszter: Termelni kötelesség

Tervszerűséget visznek be a mezőgazdasági termelésbe

A totális háború az ország egész lakosságát hadba szólítja — írja Szász Lajos közellátásügyi miniszter a Közellátási Értesítő legújabb számában. Ennek a hadszóllításnak azonban tervszerűen kell történnie. A belső front nyugalma az alapja a termelői munka zavartalanságának, ezért ezt a termelőmunkát célszerűen kell irányítani.

A hadfelszerelési iparban és egyéb iparágakban már megtörtént az irányítás s most sor kerül a mezőgazdaságra is. A mezőgazdaság a termelők millióinak évről-évre visszatérő rendszeres munkájával vesz részt a hadviselésben s gondoskodnia kell a hadsereg ellátásáról, a lakosság fogyasztásának zavartalan kielégítéséről és ugyanakkor számot kell vetni azzal is, hogy nélkülözhető feleslegeinket a szövetségesek erejének gyarapítására fordítsuk.

A mezőgazdaság az ország legnagyobb hadiüzeme.

Ismerjük a magyar gazda szorgalmát, kitartó és szívós munkáját, de ismerjük azt a sok nehézséget is, amellyel meg kell küzdenie. Eppen ezért tervszerűséget viszünk be a mezőgazdasági termelésbe, hogy ezzel megkönnyítsük milliók munkáját és biztosítsuk az ország ellátását.

A közellátás biztosítása alaposan előkészített és pontosan kiszámított terveket igényel. Nem szabad a gazda munkáját zavarni azzal, hogy bizonytalanságban tartjuk. Becsületesen és őszintén meg kell mondanunk, mire van szükségünk.

Ha a közellátás tudja, mi az a mennyiség, amelynek megszerzésével biztosíthatja a há-

borús szükségletet, úgy a következő lépés már az, hogy a szükséglet fedezéséről megfelelő termeléssel gondoskodik.

A gazda is tudja előre, mi az a mennyiség, amelyet a közellátás céljaira rendelkezésre kell bocsátania és mit csinálhat azzal, ami a beszolgáltatásra kerülő részen felül számára megmarad.

Az új termelési rend, amely a jövő gazdasági évtől kezdve újra szabályozza a termelési és beszolgáltatási kötelezettséget, a mezőgazdaság érdekeit tartja szem előtt.

Az új rendszer nem akarja erőszakos eszközökkel megreformálni a mezőgazdasági üzemek gyakorlati tapasztalaton kialakult rendszerét, csupán gondoskodik arról, hogy minden magyar gazda céltudatos termelőmunkájával járuljon hozzá a háborús nehézségek enyhítéséhez. Meghatározza pontosan, előre, mi az a mennyiség, amit a különböző terményekből be kell szolgáltatni, tehát irányít és tájékoztat.

A beszolgáltatás mértéke egyenlő és igazságos, minden termelőre méltányos és elviselhető kötelezettséget rónak. — A köteles részen felül beszolgáltatásra kerülő terményekért jutalmat adnak, hogy ezzel is fokozzák a termelő kedvét, szorgalmát és találékonyságát. Cikknének végén közli Szász miniszter, hogy rövid időn belül meg fogják teremteni azt a szervezetet, amely az új rend szellemében munkálkodik, útmutatással, gyakorlati tanáccsal, szép szóval, de ha kell, erővel és szigorral is mámutat a gazdák előtt arra, hogy: termelni kötelesség!

Nagyváradon letartóztattak egy álgrófit, aki Bethlen Istvánnak adta ki magát

Veszedelemes szélhámos került a kolozsvári rendőrség megkeresése nyomán a nagyváradai rendőrség kezére.

Nagyváradon ugyanis letartóztatták Kola Istvánt, akinek neve néhány évvel ezelőtt sűrűn szerepelt az erdélyi lapok hasábjain.

A már meglehetősen idős szélhámos — ezidőszent 69 éves —, mint emlékeztet, egy közbecsülésben álló főúri család nevével visszaélve, mindenütt Bethlen grófnak adta ki magát s a patinás hangzású névvel a hiszékeny emberek egész seregét hálózta be. Úzelméin rajtavesztett, mert annakidején el is ítélték.

A rovtomultú ember azonban a jelek szerint nem tudott és talán nem is akart megjavulni, mert mostani letartóztatását is több szélhámosság előzte meg.

A hazatérés után Kassára, Budapestre, majd Nagyváradra látogatott el, gróf Bethlen Istvánként mutatkozott be mindenütt, amivel sok embert bevezetett meg. Így áruba bocsátotta soha nem létező birtokait, a Viktoria bütorgyárban pedig rengeteg bűrtort rendelt, természetesen fedezet nélkül.

Az álgróf bűnlísta-jának összeállítását most van folyamatban és egészen bizonyos, hogy ezúttal sem ússza meg megérdemelt büntetés nélkül.

A közönség szava Vizsgálják a kenyér és tejfel minőségét!

Tisztelt Szerkesztő Úr! Legyen olyan szives, hívja fel lapjában a figyelmét a hatóságnak arra, hogy a kenyér napról-napra sárgább és ehetősebb lesz. Mikor megjelent az első kukoricás kenyér, kicsit sárga, de egészen jóízű volt. Tudtommal nem jött újabb rendelet, hogy több kukoricát kell beletenni. Ha egy kis vizsgálatot tartanának, rájönnének, hogy a legtöbb kenyérből sokkal, de sokkal kevesebb kenyérliszt van az előirt mennyiségnél. Ezt az is mutatja, hogy amelyik pék rendszeren kevert lisztből süt, annak úgy elkapkodják a kenyerét, hogy nem lehet hozzájutni. Igaz, ki is lehetne venni liszt alakjában, de kovászolni, dagasztani, messze külsősegből vékhez vinni. érte menni,

olyan ferasztó és sok időt igénylő, hogy arra nem érünk rá. A házi sütéshez nincs elég fa s a tepsiben sült kenyér, nem is kenyér.

Még azt is nagyon sérelmezzük, hogy megvesszük a drága tejfelt, amiben minden van, csak tejfel nincs. Még szerencse, ha csak író, de legtöbbször egy kis lisztes aludt tej. Ha hetenként legalább egyszer váratlan vizsgálat volna, nem mernék az ilyen portékát árulni. Egy pár száz pengő hírság is felbresztene egy pár tág lelkiismeretű ember becsületérzését.

Dr. Sebestyén né

— Egy őskori óriás csontvázát rá bukkantak a morvaországi Gava mellett, Mistersing község határában. Az óriás nagysága 2 méter és 20 centiméter volt. A csontok korát 5000 évre becsülik.

Üdvözlöm a Hajnal-utcai lakosokat

Üdvözlöm azért, hogy utcájuk nevének bátor védelmére keltek. Szívem szerint szólottak, mert nekem is az a komoly meggyőződés, hogy kár a régi patinás debreceni utcaneveket cserélni... Nem a 39-esekkel szolgáltam 1917-ben az olasz fronton. De úgy tartom, hogy a Pavillon-laktanya előtti tér méltóbban örökítene meg a hősi ezred emléket, mint a Hajnal utca, ami nem is utca, hanem fél ház sorcsupán. Annak az utcának a neve onnan adódik, mert Debrecennek ez volt a legkeletibb része s ott tetszett fel az első hajnali sugár. Most már félek tőle, hogy sor kerül a Nap utca is. Pedig abban az utcában laktam közel öt évig s tudom, hogy a Nap utca azért Nap utca, mert azt reggeltől estig éri a napsütés. Aggódom látom ezeket az utcaneveket Debrecenben. Polgáry István gazdasági főtanácsos nagyatyjától, Istenben boldogult Kálmán Andrástól hallottam nem egyszer felpanaszolni, hogy milyen kár volt a Barány utcát (mai Teleki utcát) elfordítani, hiszen az a név onnan származik (az öregek jól tudják ezt), mert Debrecen város címerében ott van a zászlós bárány s ez a címer tudjuk, ma már a magyarországi református egyház hivatalos címe is. Hasonlóképpen nagyon sajnálom a Fűvészkert utca nevének felcserélését. *Baltazar Deszről a Déri terezen áthaladó Pulszky utcát illetet volna elnevezni, ahol ő több mint negyedszázadon át lakott s naponta az emeleti terrazon sétálva, ebbe az utcába látott. Így aztán a Fűvészkert utca névvel elhalványul a fűvészkönyvtár Fazekas és Diószegi tudós pro-*

fesszorok emléke is. Ez ellen pedig dr. Szeremley Béla tanár emelt pusztában kiáltó szót a presbitériumban.

Ilyen patinás név volt még a Darabos utca Debrecenben. Ez is eltűnt, legalább is a táblája. Pedig annyira jellegzetes név volt, mint a Péterfia utca, Csak már annak békesség hagyassék. Valakinek eszébe ne jusson azt is elföldelni.

Végezetül egy kérésom volna a Hajnal-utcai polgártársakhoz. Annak viszonzásául, hogy utcájuk neve védelmében melléjük állottam: kérem, hogy álljanak ők is mellém a következő gondolat felvetésénél. *Neveztessek el városunk főterének Nagy- és Kistemplom közötti részét Szabadság térnek.* Nagy történelmi emlékek támogatják ezt a gondolatot. A Nagytemplomban hangzott el Kossuth szabadságnyilatkozata. Előtte ott van a Kossuth-szobor. A városházán lakott valamikor Kossuth családja. A városházával szemben levő ház erkélyéről mondotta el Kossuth hatalmas szövegét. És végül a Kistemplomban folyt le az abszolutizmus idején, a tisztántúli egyházkerület bátor hangú tiltakozó közgyűlése. A szabadság lelkének impozáns ötszörös fellángolása éppen elegendő volna arra, hogy a Piac utcának ez a része legalább, hirdesse azt, hogy Debrecen lelke állandóan lobog a magyar szabadságért. Szent meggyőződésem az hogy eljő majd az idő, amikor Debrecen legszebb terének a neve: bizonyágtétel lesz a multból és örök zálog és elkötelezettség a jövőre.

Még egyszer üdvözlöm a Hajnal-utcaiakat.

Uray Sándor.

Éppen szent estére érkeztek hozzánk Debrecenből a szeretetsomagok...

A haretéren szolgálatot teljesítő csendőrök köszönete

Debrecenből indult ki az a mozgalom, hogy a keleti haretéren és a front mögött nehéz szolgálatot teljesítő magyar csendőrökre is terjedjen ki a magyar társadalom szerelő gondoskodása. Gunda Gyuláné úrnő, csendőralezredes neje magyar szívet és lélekkel indította el a mozgalmat, melynek eredményeként karácsonyra sok-sok szeretetsomag indult el a tábori posta útján. Ezek el is jutottak rendeltetési helyükre és valóban jó hatást váltottak ki, amit bizonyít az alábbi levél, mely most érkezett Gunda Gyuláné úrnő címére:

Mélyen tisztelt Nagyságos Asszony! Ismételt figyelmességét, amellyel a zászlóaljunk csendőreit kitüntetni méltóztatott, hálás szívvel köszönöm mind a besorozott csendőrtisztek és csendőrelégénység, mind a magam nevében.

Csodálatos véletlen folytán a szeretetsomagok pontosan a szent estén érkeztek meg hozzánk és nagymértékben hozzájárultak az ünnepi hangulat emeléséhez, a front és az oltáron közötti lelki kapcsolat elmélyítéséhez. Nagyságos Asszony fáradságos munkáját, amellyel a szeretetsomagokat összegyűjtötte és a csomagokat összeállító hölgyek és urak szerető gondoskodása legméltóbb jutalmát akkor kaphatta volna meg, ha a csendőreink megilletődését láthatták volna.

Kérem Nagyságos Asszonyt, hogy az alább felsorolt hölgyeknek és uraknak, továbbá azoknak, akik magukat nem nevezték meg, vagy neveiket a csomagokon nem tudtuk megállapítani, hálás köszönetünket kifejezni méltó assék.

Összesen 34 csomagot kaptunk, ezeken az alábbi adomá-

nyozók neveit sikerült megállapítanunk: Gunda Gyuláné, Szilvassy Jánosné, Magyar Jelené, dr. Pálffy Zoltánné, vitéz Csillik Györgyné, Böde Gyuláné, Kiss Lajosné, Polgár Istvánné, Bonosi Károlyné, Szipál Károlyné úrasszonyok, Láposi Ferenc, Bauer János, Pálffy János, vitéz Gábor László urak, Balogh Istvánné, Pásty Lajosné, Perik Károlyné, dr. Szentmiklóssy Antalné, Polgár Miklósné, Polgár Istvánné, Papler Béláné, Balogh Sándorné úrasszonyok.

Tábori posta: 257/53, 1943. I. 1. Maradok mély tisztelettel: Zászlóaljparancsnok.

Besurranó tolvajok garazdálkodnak Debrecenben

Az utóbbi időben felülden megszaporodott Debrecenben a besurranó lopások száma. A bűncselekmények jelentékeny részét elősegíti a házbéliek könnyelműsége, amennyiben a besurranó tolvaj nagyon sokszor nyitva hagyott ajtókat talál.

A tegnapi napon újabb feljelentések érkeztek a rendőrségre besurranó lopások miatt. Papp Lajos géplakatos, Dobó-utca 5. szám alatti lakásáról a tolvaj 60 pengő értékű ruhaneműt vitt el. Kalmár Ilona Homok-utca 125. szám alatti lakostól 80 pengő értékű ruhaneműt lopott el a besurranó tettes.

Nagyobbarányú lopást követek el Tasi Mária Nemes-utca 18. szám alatti lakos kárára. Ismeretlen tettes 2000 pengő értékű kitergetett fehérenműt lopott el a padlásról.

A sztalingrádi hős német katónának szentelt legújabb számát a Magyar Erő képes hetilap.

Magyar vagy? Tudod mit jelent ez a szó? A kérdésre, csak cselekedettel lehet válaszolni. Tenni, cselekedni, adni! Országos gyűjtés a honvéd-családokért...

Üzenet a froniról

Nagy Gyula őrmester megnyugtató üzenetét küldi feleségének Berettyóújfaluba. Jól van, mindnyájukat csókolja. Levelet vár.

Veress Géza nádudvari ny. lelkipásztor halálára

Örökre elmúlt a szelid lira, a békeszeretet, a jóság, a lázas igazságkeresés, a folytonos tervezés és szüntelen építés embere. Ugy halt meg, ahogy élt: feltűnés nélkül, észrevétlenül. Február hó 2-án este fél 10 órakor adta át jóságos lelkét Teremtőjének. A jó Isten 81 évet engedélyezett neki e földi világban. A patriarhái kor nem mult el nyomtalanul. 38 évet töltött el a nádudvari református lelkipásztori tisztségben. Ez a közel négy évtized fordulópontot, páratlan emelkedést és lendületes haladást jelentett. A nádudvari református, községi és állami iskola az ő tervezése és irányítása alapján épült meg. Példaképe volt azoknak a kálvinista lelkipásztoroknak, akiknek forró szívügyük az iskola, a népművelés.

A templom többszöri javítása, új harangok szerzése, új lelkészlak építése, az egyház pénzügyi egyensúlyának biztosítása, a belmissziói munka felvirágzása nevéhez fűződő teljesítmények. Mint hosszú időn át az Alsó-Szabolcs Hajdúvidéki Egyházmegye tanácsbíró-főjegyzője egyházi és iskola látogató munkájában egyesíteni tudta a bíráló szigort a megértő szeretettel.

Az egyházkerületi közgyűléseken 1929 októberéig többször hallottuk objektív, józan vélemény-nyilvánítását, amelyben a közérdek rugóját mindig megtaláltuk.

Nádudvar néhai nagynevű közjegyzőjével, néhai Papp Sándorral holtig tartó barátság fűzte össze, melynek alapja a három évtizedet meghaladó munkaközösségük volt.

Az ő idejében épült az új község háza, csendőrlaktanya, kazinó, gyalogjáró, számos út, a nádudvari szárnyvasút, vizek szabályozása, népi érdeket tekintő földparcellázások, hitelszövetkezet, közvilágítás, stb.

A vezetők egyéni és közösségi solja a feleség lelkisége. 1890-ben solja a felség lelkisége. 1890-ben mint újonnan választott lelkipásztor korábbi főnökeinek, Kálmán Lajos püspökladányi lelkipásztornak 16-ik gyermekét vette feleségül. Felesége kezdetől fogva középpontja volt a női egyesületi életnek és a jótékonyági mozgalmaknak. Tormay Cecile és Tormay Gézané kérésére a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége nádudvari szervezetét vezette és hosszú éveken át az ott felállított szövetségben juttattak munkaalkalmat és jöminőségű árut a község lakosságának.

Feleségével 52 esztendőig éltek együtt, 8 gyermekük született, akik közül négy mai is életben van. Dr. Veress Géza Debrecen város gazdasági tanácsnoka és tb. főjegyzője Berta, aki Nagy Lajos sárándi lelkipásztor, debreceni egyházmegyei tanácsbíró felesége, Mária okleveles óvónő és Lajos a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara segédtitkára. Temetése pénteken délután fél 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó termébe. Uray Sándor, a debreceni lelkipásztori kar nosztora hirdeti a vigasztalás igényét.

Aldott legyen az Isten hű szolgálójának emlékezte.

Az Országos Levéltárban vannak a Diószegen felfedezett Zichy-iratok

A román megszállás éveiben kerültek napfényre Bihardiószezen gróf Zichy Ferenc, az 1849. évben kirendelt osztrák főbiztos által hátrahagyott történelmi becsü iratok és okmányok. A Zichy örökösök bihardiószezi hagyatékgyűjtemény rendezése közben kerültek az iratok Jakabfi József édesdi bankigazgatóhoz. A román uralom idejében ezekről a nagyrétű történelmi dokumentumokról, főleg azoknak hollétéről semmit sem lehetett nyilvánosságra hozni annak veszélye nélkül, hogy az iratokra a román hatóságok ráégyék kezüket.

Erdély egy része és Diószegnek visszatérése után dr. Veress István egykori bihardiószezi lelkész, nyug. tanítóképezei igazgató éppen lapunk hasábjain hívta fel a figyelmet a Zichy-iratokra. Most arról értesülünk, hogy Veress István ama akciójának, hogy a történelmi becsü iratok az utókor számára megőriztessenek, teljes eredményt ért el.

Négy napig tárgyalt árdragítási ügyben a debreceni törvényszék Vámospércsen

Százötven tanut kérdeztek meg a Hangya fiók árdragítási ügyében

Igen érdekes árdragítási ügyben kezdte meg a tárgyalást Vámospércsen dr. Pogány Béla, a debreceni törvényszék bírja, aki a négy napon át tartott tárgyalás során 150 tanut kérdezett meg. A vád szerint az ottani Hangya vezetője, Berzi Bálint tavaly a rizs kilóját egy pengővel nagyobb áron adta tovább. A liszt kilóját pedig egy-két fillérrel drágította.

A vádolt beismerte a drágítást, de hangsúlyozta, hogy nem azzal a szándékkal követte el, hogy magának jogtalan anyagi hasznot szerezzen. Kapott a Hangya kirendeltségtől 150 kiló rizst, elnézte a számlát és 100 kiló alapján számította ki az árakat és így történt az egypengős árdragítás. Később, amikor rájött az árdragításra,

lett. A „Nagyváradi” című lap foglalkozik most a Zichy-iratok sorsával. Közli, hogy még Veress István cikkének megjelenése után az Országos Levéltár levélen fordult Jakabfi Józsefhez, hogyan szerezhetné meg tőle a dokumentumokat, mint ilyen történelmi relikviák őrzésére leghivatottabb intézmény.

Az Országos Levéltár érdeklődésére Jakabfi nyomban ajánlékkel ajánlotta fel az iratokat, amit az Országos Levéltár 1941 május 29-én kelt levelében már azzal nyugtázott, hogy az iratokat pontosan megkapta, egyben hálásan megköszönve Jakabfi megértő áldozatkészségét, amellyel az Országos Levéltár megajándékozta és az iratokat oda eljuttatta.

Igy tehát a Zichy-féle iratok most már az utolsó darabig az Országos Levéltárban vannak, miután Jakabfi az egykor birtokában volt irásokat kivétel nélkül az Országos Levéltárnak adta.

melyet tévedésből követett el, kidoboltatta a községben, hogy mi történt és felhívta a vásárlókat, hogy jelentkezzenek, mert visszafizeti az egy pengőket.

A liszt drágításának az volt az oka, hogy a kirendeltségtől papírba csomagolva kapta a lisztet. A papír benne volt a liszt súlyában és még felszámították a zacskók árát is. Ezeket a tételeket számította fel a liszt árában, hogy vesztesége ne legyen.

Dr. Pogány Béla bíró nem ftélkezett az ügyben, mert előbb szakértőket kérdez meg. — A március elején tartandó folytatólagos tárgyaláson Kontsek László nagykereskedőt és a Közellátási Hivatal szakértőjét kérdezik meg.

A debreceni kocsmárosok 2000 pengőnél többet adományoztak eddig a Kormányzóné segélyakciójára

A Debrecen és Vidéke Korcsmárosok Ipartársulata választmányi ülését most tartotta, melyen előkészítették a február végén tartandó közgyűlést. Elhatározták, hogy a hagyományos jótékonycélú összejevetelt február 25-én tartják meg szük keretek között. A rendezőbizottság tagjai lettek: Vojth Simon elnök, Bertók János alelnök, Pethő Lajos titkár, Novák Júlia, Román István, Kocsis Béla, Siposs Ferenc tagok.

Vojth Simon elnök bejelentette, hogy a tagok a januári cukor-ellátmányt rövid úton megkapják. Pethő Lajos titkár közölte, hogy a Közellátási Hivatal fejenként és havonként fél kiló szappant utalt ki a tagok részére a koresmai helyiségek, berendezések tisztántartása céljára. A választmány köszönetet szavazott a Közellátási Hivatal vezetőségének.

Az elnök részletesen beszámolt a szeszes italok új áráról és bemutatatta a kalkulációt is, melynek alapja a beszerzési ár.

A Kormányzóné segélyakciójára a korcsmárosok igen szépen adakoztak és két gyűjtővet is indítottak. Román István ivén eddig a következő jelentősebb jegyzések történtek: Vojth Simon elnök, Román István Király Ist-

ván, Both Marton, Séry Lajos fejenként 50, Nagy Jánosné, Böde Pál, Juhasz Géza, Tóth Sándor fejenként 40, Nagy István, Ifj. Kiss Bálint, Matkó József, Ungváry János, Bőr József fejenként 30, Kanker Ferenc 25, Nagy Józsefné és Tar Sándor fejenként 24, Tóth Zsófia, Szabó Józsefné, Bányai Lajos, Nagy Lajos, D. Nagy Lajosné, Katona Zoltán, Mészáros Mihály, Szűke Lajos, Asztalos Miklósné, özv. Peter Ferencné, Strebelovszky Zoltánné, Papp József fejenként 20, Nagy Ferenc, Kardoss Gábor, Kiss Lajos, Füst Molnár Lászlóné, Buza Jánosné, vitéz Hajdú János, özv. Koroknai Péterné, Orosz János fejenként 15 pengő.

Tamburával verték fejbe a megnemült hosszúpályi legényt

Hírt adunk már arról, hogy a debreceni klinikára igen súlyos sérüléssel szállították be Hosszúpályiból Kiss Antal 32 éves legényt, aki olyan ütéseket kapott a koponyájára, hogy megnemült. Tíz napig nem tudott egy szót sem mondani, csak most tud már beszélni.

Dr. Nyerges Miklós vizsgálóbíró kihallgatta a legényt, akinek vallomása alapján megindult a nyomozás. A súlyos ütések és az ütése olyan nagy volt, hogy Kiss Antal megnemült egyik karjára.

HIREK

ÜOLGOZÁSS, HOGY ÜOLGOZHÁSS:

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata január 30-án reggel 8 órától, február 6-án reggel 8 óráig: „Arany angyal” Plac u. 50 sz. telefon: 34-06. — „Reményesség” Csapó u. 22 telefon 14-21. „Szent Háromság” Homokkert, Szabó Kálmán u. 14. telefon: 17-07. — „Sas” Hatvan u. 66., telefon: 39-19.

A valóságnak élj!

Mit ér az, ha egy röpke perc titoknak az életedbe szó — csupán a szíved lesz árva, szíved az emlék-temető.

A mámor nem jár egyedül, nyomába mindig könny fakad — beárnyalja észrevétlen színekbeomló útadat.

Ne vágyj a fény, a szín után, inkább a valóságnak élj! Csak egy-két perc és — ellobban a színpompázó csalfa fény

Dr. Boros Jenő.

Budapestben a megállóhelyek ritkításával igyekeznek enyhíteni a villamosok zsúfoltságát és maga a BESZKÁRT tett ilyen irányban javaslatot. Az egy-két megállóig utazó közönség látványosságává a terv szerint enyhíteni tudnák a komolyabb utakra indulók helyzetét.

Repülőutakadalmak bombaszilánk érte Palermo bíboros érseke. Rómából jelentik: Lavitrano Lajos bíbornok, Palermo érseke, az egyik legnagyobb tiszteletben álló olasz egyházfejedelem az angolok repülőgépeinek a város ellen intézett legutóbbi légi támadása alkalmából bombaszilánktól megsebesült. Néhány napon belül már a második magas egyházi méltóság belőltöje esik áldozatul az angol légi támadásoknak. Mint ismeretes, néhány nappal ezelőtt légi támadás alkalmából életét veszítette Reggio-Calabria érseke, Enrico Montalbetti. XII. Pius pápa Lavitrano bíbornokhoz rendkívül szíves levelet intézett, melyben úgy őt, mint Palermo városát biztosítja legbensőbb részvételéről. „Ne felejtsetd el — írja a Szentatya ebben a levélben — mennyt tettünk, hogy a polgári lakosságot megmenessük a háború e borzalmától. A fenyegető veszély még sem múlt el. Higgy abban, hogy az Úr a veszély és a halál órájában különösen közel van hozzánk.”

Tíz hadbavonult gyermekét disznóteros ebédre hívta a kecskeméti bajtársi szolgálat újlán Cserlő Gábor ottani kereskedő. — A Házfelügyelők Egyesülete felhívja tagjait, hogy most vasárnap délelőtt 10 órakor folytatja havi oktató óráját a Légo ismertetésével. E hó 14-én délután 3 órakor lesz a tízéves jubiláris közgyűlés Timár-utca 31. sz. alatt. Aznap délelőtt 10 órakor testületileg megjelennek a Kossuth-utcai templomban istentiszteleten.

Háromévi feyházra ítélték a soknevű sertéstolvaj szélhámost a debreceni törvényszéken

A beregszászi fogházból megszökött hogy sertéseket lopjon

A debreceni törvényszéken dr. Trásy András tanácsa elé került Kenéz Balázs József ácssegéd, aki már volt büntelve. A vádirat szerint most lopást, sikkasztást, okira hamisítást követett el.

Régebbi bűncselekménye miatt a beregszászi fogházba került az ácssegéd, de onnan megszökött és Debrecenbe jött. Itt néhány napig kóborolt, majd Batmazújvárosra utazott és négy kövér sertést akart ellopni a Semsey-uradalomból. Szándékát nem tudta végrehajtani, mert megzavarták és menekült a kövér sertések hátrahagyásával. A sertéslopással nem hagyott féltre, mert jól tudta, hogy igen kapós portéka és ezért elment az egyik hosszúpályi uradalomba és onnan hét süldőt hajtott el. Hajcsárt fogadott és Hajdúbagosra vitte a süldőket, ahol egy eladott 290 pengőért. Kaverta János nevére járlatot szerzett és eladta a hat süldőt is jó áron. A Sándor-major és a Maria-major intézőivel úgy tárgyalt, mintha Szilágyi József „zsidós” akil bevásárlásokkal bízták meg

a katonaság részére. Az egyik majorból 96 birkat és 116 malacot, a másik majorból két birkát és 44 birkat akart vásárolni. Kötelezet is írt alá és abban reménykedett, hogy az állatokat átadják pénz nélkül arra az ígéretre, hogy Debrecenben majd megfizetik a vételárat a kötvél alapján. A két intéző pénz nélkül nem adta ki az állatokat, és így a szélhámos tovább állt a határból. Elment Mátészalkára, ahol egy ruhát lopott el. Ezen rajtavesztett, mert tettenérték és a csendőrségnek adták át.

A bíróság előtt a tolvaj bésmerő vallomást tett. Elmondotta, hogy szökése után nem tudott munkához jutni, nem voltak iratai és a saját neve alatt nem szerepelhetett. Azt határozta el, hogy állatokat fog szerezni, kicsalni, hogy azok értékesítéséből tartsa el magát.

A bizonyítási eljárás befejezte után a bíróság háromévi feyházra ítélt el a szélhámos sertéstolvajt, aki tudomásul vette az ítéletet.

A debreceni címesök csütörtökön tartották évi rendes közgyűlést, melyen egyhangúlag a régi dísztitkár választották meg az 1943-as évre. Elnök: Szalmári András, alelnök: Borás Péter, jegyző: Klinge Antal, pénztáros: vitéz Debreczeni Lajos. A közgyűlés tudomásul vette az évvégi jelentéseket, melyekből kitűnik, hogy a szakosztály minden erejével áldozott a közcélokra és egyesült erővel dolgoztak azon, hogy a szakosztály tagjainak munkáját minél könnyebbé tegyék.

Az Azori-szigetekre 118 amerikai hajótörött érkezett, akik egy megtorpedezett amerikai hajóról menekültek meg.

Kegyelmet kapott egy halálra ítélt. Kecskeméten az elmúlt év december 18-án este nyolc óra után a Wesseleny-utca egyik ékszerész üzletének kirakata feltörte és onnan órákat, ékszereket zsákmányolt Deszetta Lajos 23 éves mindenes. A kecskeméti kir. ügyészség a legoltalmi elsötétítés idején elkövetett lopás büntetése miatt Deszettát rögtönítelő bíróság elé állította. A kecskeméti törvényszék rögtönítelő tanácsa a vádlottat kötélt általi halálra ítélt. Az ítélt védője útján kegyelemért folyamodott. A kegyelmi kérvényre most megérkezett válasz az ötötánács már kihirdette az ítélt előtt. Eszerint a kegyelem Deszetta halálos ítéletét 12 év feyházra és tízévi hivatal- és politikai jogvesztésre változtatta.

„A turáni arany népesalád” című, tegnapi számunkban megjelent cikkket dr. Kechkeméthy Pethes László írta.

Kerekes Gyuláné, MÁV főtanácsos özvegye felkéri azokat a személyeket, akik 1942 augusztus 17-én látták, amint őt a színház előtt egy kerékpáros elütötte, hogy címüket közöljék dr. Szűtor Béla ügyvéddel, Deák Ferenc-utca 10., vagy telefonon 29-92.

Az egypengős debreceni hadirokkant-sorsjegy egyes nyerecményei megtekinthetők a Tóth Gyula vasárnapgyűléseskedés kirakatában (városbáza épület). Ugyanott az üzletben, valamint sorsjegyárudákban és egyes do hánytörszékben sorsjegyek korlátozott mennyiségben kaphatók.

Dr. Naményi Gyuláné Szentendrey Olga gyorsíró, gépíró iskolájában február elsején tanfolyamkezdés. Előkészítő és államvizsgára. Vidékieknek vasútkedvezmény. (Főigazgatói engedélyezés 6475.) Batthyány 1. Telefon: húsz-hetvenhét

71 évvel a vállán

százhatvan órát hallgatott végig 3 és fél hónapon át egyik hajdúszármányos gazda kinek nevét érdemes jobban közhírré tenni: Vadnai Márton gazd' uram nem átalotta közé ülmi a fiataloknak, ahol egy 18 éves koréngedélyes hallgató is részt vett. A nagyon sokat emlegetett fiatalok és öregek lelki összekapcsolódását látjuk itt megvalósulva egy azon cél szolgálatán, szeretni a földet az ősi jussú helyes ismeretekkel. Gazdálkodni rajta okosan, mert a föld terem ha nem sajnáljuk a munkát, sem a verítéket. A belső arcvonal lelkes katonáját látom Vadnai Mártonban, aki öregségének idején is az életre gondol, arra a nagy magvetésre, amiből a magyar jövendő áldott termés származik. Egy magyar, aki nem ül a meleg konyha mellé az ősz sötétjében és a tél hidegében. Klép hajlékából, hogy még többet tudjon annál, amit hét évtizeden keresztül látott és hallott. Az öregek életre hívott magyar ő akikben ott csörgödez az éle nagy ereje. Ezt a magyart kedlene megmintázni ahogy ősz fejére szívja magába a tudományt, hogy a nyíló föld hátán dolgos kezével megragadja az eke szarvát, mert télen írt és olvasott.

Egy társaságban arról esett szó, hogy a különböző népfajok hogy táplálkoznak és mit dolgoznak. Nem volt önzés részünkről akik azt mondtuk, a magyar zert jól élni de tud igazán erősen dolgozni. A magyar szántó-vető, a magyar kubikos, vasúti munkás és iparos a világhírű mérnöki kar egy fogalomban mint honvéd is megmutatja a világ előtt testi ereje mellett szellemi készségét. Szándékosan hagyva hátra a különböző hivatali pályákon dolgozókat, akik hivatalos óráin kívül otthon ültetnek gyomlálnak kapálnak s fát vágnak. A magyart nem kell ösztökélni a munkára, de alkalmat nyújtani arra hogy ismereteiben gazdagon művelje a földet. Az első háborúban mint egyik kis falu lelképásztor — ahonnan arányilag igen sok férfi oda volt — megtanultam a kézzel vetést, a különböző gazdasági magvaknak s micsoda örömmel megállani gazd' urammal a föld végén, a vetés kiképzésében meglatni a gyakorlatot amire ő tanított.

Amint az öreg sámsoni magyar igyekezett tanulni és vizsgálni, úgy mindenki szerezen alkalmat rá hogy ismereteiben előrehaladva jó munkása legyen a magyar földnek. Ebben is lehet gyönyörűséget lelni. Itt acélosodik a kar tágul a tudó, jó az étvág s csakugyan megszökik a veserágó féreg. Egykor ezt tanultuk most más a helyzet. Mindenkinek dolgoznia kell a közös, nagy célért, őh nem a feketepiac hitvány gazdagodásáért hanem azért, hogy nekünk magyaroknak gazdagon termővé kell tenni ezt a földet a magunké, hogy kellő ismerettel ültessünk a letarolt hegyek oldalára fákat, völgyekben és rónákon a legmegfelelőbb magvakat. Egy református lelkész pár férj és feleség széles tudásával és nagy gyakorlatával Szabolcsbákon olyan példát mutat a munkával, hogy az egész község hasznát veszi. Mindez itt a Tiszántúlon történik, amelyik részére az országnak ezeltől kevés gondja volt az illetékeseknek. A magyar önállóságnak, melyért fohászkodunk érvényesülni kell a gyakorlatban Isten éltesse Vadnai Márton gazd' uramat a nagy példamutató tiszántúli magyart. (81.)

Lopással vádolva került a debreceni törvényszék elé Kun Anna pécsi lakos, akit azért állították a bíróság elé, mert egy feljelentés szerint a debreceni pályaudvaron ellopta a ceglédi állomásfőnök nejének bőröndjét, amelyeket az a gondjaira bízott mint vele egy fiúlkében utazónak, míg néhány percre elhagyta a kocsit. A tárgyaláson a vádlott tagadta, hogy a bőröndöket ellopta volna és kijelentette, hogy a kérdéses napon nem is utazott a debreceni vonaton. Jankovich tanácselnök a vádlottat felmentette, mivel tagadásával szemben megnyugtató bizonyítékot nem talált a bíróság bizonyítására. Az ítélet jogerős.

Lopás a MÁV raktárból. A MÁV raktárfőnökség feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az utóbbi időben sorozatosan decsmálja a MÁV raktárt. Legutóbb több darab ölméler hosszú deszkát vitt el a tettes.

Statáriális kivégzés Zilahon. A zilahi törvényszék rögtönítelő bírósága Gyurics Ferenc 35 éves foglalkozás nélküli tanárbajomhutai lakost elsőfőtől és ideje alatt elkövetett többrendbeli lopás büntetésért kötélt általi halálra ítélt. Az ítéletet Bogár János állami ítéletvégrehajtó szerdán végrehajtotta.

A 84 éves gubásmester tíz pengője

Iparosok gyűlése a honvéd családok javára

A debreceni iparosok egyre nagyobb lelkesedéssel vesznek ki részüket a Kormányzóne által indított akcióból és seregestől, jelentkeznek a gyűjtővek aláírására. Csütörtökön délelőtt például Nagy József Vendégeti gubásmester, aki már 84 éves, személyesen jelent meg az Ipartestületen, hogy átadja 10 pengőjét a honvédes családok segélyezésére.

A nagyobb adományok közül feljegyeztük a következőket: Nagy László timármester és alkalmazottai 40, özvegy Nagy Lajosné timármester 30, Asztalos Endre kádár 26, Fekete László gépjavitó 20, Szabó Mihály benes 20, dr. Riesz Kálmán kocsigyáros 20, Kiss László hentes 30, Vaskovits László 50 szalatekos hadirokkant, bérésplő 10 pengő.

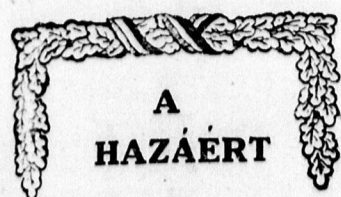
Hajdú vármegye gazdasági munkabermegállapító Bizottságának ülése

Hajdú vármegye gazdasági munkabermegállapító bizottsága tegnap délelőtt a vármegyeházán ülést tartott a legkisebb és legnagyobb gazdasági munkaberek megállapítása végett, melyek az 1943. évre irányadók lesznek a mezőgazdasági, szőlő-, gyümölcs-, kert- és erdőgazdaságban. Az ülésen dr. Gulyás Antal gazdasági akadémiai igazgató elnök, a vármegye részéről dr. Molnár Gyula vm. aljegyző, a gazdasági felügyelőség ői vitéz Kovácsy Lajos gazdasági felügyelő, Vech József gazdasági segédfelügyelő mint előadó, a szőlészeti és borászati felügyelőségtől Terray György felügyelő, az erdőgazgatóságtól Zsámbor Zsolt erdőtanácsos, az erdőfelügyelőségtől vitéz Sövényi Géza erdőtanácsos, a nánási hegyközség részéről Lenté Mihály a vámospercsi hegyközség részéről Weszpremy Zoltán, valamint a munkaadók és munkavállalók 3-3 tagú bizottsága vett részt az ülésen. A munkabermegállapítást hivatalos jóváhagyás után közöljük.

Közhírré teszem, hogy a m. kir. miniszterium 3186/1942. M. E. számú rendelete értelmében a törvényellenesen tehát hatósági engedély, érvényes, üllevél, vagy határátlépési igazolvány nélkül külföldre avozottak, vagy a törvényellenesen, tehát érvényes üllevéllel eljárta után külföldön tartózkodók részéről vagy megbízásból belsőföldön átutalt pénzüsségeket a Magyar Nemzeti Bank vagy az átutalásban közreműködő pénzüintézet nem fizetheti ki annak a személynek, akinek javára átutalták, hanem az átutalt összeget zárolt számlán kell jóváírni. Polgármester.

Negyven mázsa tengeri ellopása miatt tett jelentést a csendőrségen Vencel Bernát józsa lakos és elpanaszolta, hogy lezart tengerigöréjét törték fel. A csendőrség a nyomozás során megállapította, hogy nem történt lopás, mert a tengerigöréket lakatja sértetlen, a göré leceit sem fezsítették fel. A negyven mázsa hiány úgy állt elő, hogy az elrakározott 560 mázsa tengeri az ősz óta beszáradt.

Izr. istentiszteletek rendezte a Deák Ferenc s Kápolnási utcai templomban. Pénteken este mindkét templomban 4 óra 45, szombaton reggel 7 óra, délelőtt a kápolnási utcában 10, délután 3. délután mindkét templomban 330 szombaton este 5.35 köznapi reggel mindkét templomban 6.30, köznapi este mindkét templomban 5 órakor. — Istentiszteletek ideje az ort. izr. templomban. Pénteken délután 4.37, szombaton délelőtt 8, délután fél 4 órakor. — Szombat beállta 4.27 kimenetel 5.38 órakor.

A HAZAÉRT

Herczeg Thurn-Taxis Gabriel 21 éves korában hősi halált halt. A fiatal herceg József főherceg labornagy nővérének, Margit főhercegnőnek unokája.

Hj. Michelli Mihály tartalékos honvédszázados, okleveles gyógyszerész a keleti harcok január 22-én 30 éves korában hősi halált halt.

GYÁSZROVAT

Veress Géza nyug. ref. lelkipásztor 80 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 1/4 órakor lesz a köztemető díszravezető terméből. Lakás: Vigkédvő Mihály-u. 14. Dankó temetkezés.

Fa- és szénjegyek Csehországban, Szerdán ülést tartottak Prágában erdekelte kamarai szervezetek, az 1943-44 évi szén gazdálkodással kapcsolatban. Az ülésen az Eilert, a védnökség szén-gazdálkodási hivatalának vezetője mondott hosszabb beszédet, amelyben megállapította, hogy a szén jobb kihasználása érdekében az ideai gazdasági évben a magánosok részére szénjegyeket és szénutalványokat vezet be. A faelosztás terén ugyancsak hasonló rendszert vezetnek be.

A török kormány által elrendelt vagyonváltás eredményeképpen eddig mintegy 200 millió török font folyt be az államkincstárhoz. Ez az összeg körülbelül a fele az egész kivett vagyonváltásnak.

A feladó 27 év múlva kapta meg a saját levelét. Oppenheim város egyik lakójának a napokban tábori levelezőlapot kézbesítettek. Amikor a lapot közelebbről megnézte, álmélkodva látta, hogy azt ő maga írta 27 évvel ezelőtt. A nyugati harcok óta fel annakidején. A levelezőlapot a posta nem tudta eljuttatni a címzettnek, aki közben meghalt és ezért ráírta: „Vissza a feladónak”.

Olaszországban nem szabad pálinkát és likőrt gyártani, eladni és kimérni

Róma, február 4. (Német Távirati Iroda.) A korporációs miniszter rendeletére február 5-től kezdve egész Olaszországban nem szabad pálinkát és likőrt gyártani, eladni és kimérni.

A rendelet azzal indokolja, hogy a pálinkák készítésére felhasznált szeszből mesterséges gumit, üzemanyagokat és más hadifontosságú termékeket készítenek. (MTI.)

A tipuscikkek gyártásának újabb szabályozása fontos újításokat hoz a textilellátásban

Javul a textil cikkek minősége

Mint hogy a polgári textilipar fejlesztésére szolgáló cikkek előállítását szabályozó rendelet megjelenése óta félv évvel, most már elég tapasztalatot szereztek a hatóságok és az ipar ahhoz, hogy a textilellátást újabb szabályozzák, jelenti a „Pesti Tőzsde”. Kilatás van arra, hogy a jövőben nemcsak kellő mennyiségű, de az eddignél jobb minőségű textilárut fognak gyártani. Ezenfelül a gyártási engedélyezési eljárást egyszerűsítik. Sok olyan cikk, amelyet eddig külön gyártási engedély alapján állítottak elő, a jövőben tipuscikként lesz kezelhető. A gyártási engedélyek rendszere csak igen kevés cikkre, rendszerint csak műszaki árucikre fog vonatkozni.

A gyártási rendszer minden vonatkozásban rugalmasabb lesz a jövőben. Az igen jól bevált erősítési eljárást a jövőben az igen jól bevált erősítési eljárást a jövőben fenntartják, sőt az erősítésre vonatkozó előírásokat részletesebben állapítják meg. A súlyhatárokat előreláthatólag kiterjesztik, úgy hogy a rendelkezésre álló nyersanyagok és fegyvertárgyak felhasználása tágabb keretek között történhet meg. Az egyes textilipari szakmákban bizottságokat alakítanak a javaslatok megtételére. Ezeket előreláthatólag a hónap végéig kell benyújtani, úgy hogy április elejére tervezik az új rendelet közzétételét.

Nyolc nyelven beszélő morfinista tolvajról kisérték át Debrecenből a nagyváradi törvényszékre

Nagyváradon tegnap tárgyalta Bujna Margit 22 éves komáromi születésű elvált asszony lopási ügyét. Bujna Margit, aki megrögzött morfinista, jelenleg Debrecenben tölti egyévi börtönbüntetését.

A tárgyaláson maga elé meredve, szemében ideges tüzzel suitogta: *„Engem nem lehet elítélni... morfinista vagyok.”*

Bujna Margit adatainak felolvasásánál kiderült, hogy már többszörösen büntetett. Lopásért

ült Losoncon és Budapesten. Balassagyarmaton pedig súlyos testi sérülést és lopásért.

„A lopott revolverrel előltem egy rendőr fülét” — mondja. A kérdésekre közömbösen válaszol:

— Igen kérem... ó igen... loptam, azt is.

Elmondja, hogy magyar anyanyelvén kívül beszél csehül, szlovákul, ruszinul, oroszul, szerbül, horvátul, bolgáruul. Kétéves kislányát édesanyja tartja. Apólónó korában a kórházban szokott

rá a morfiúmra, melyért miután Debrecenben nem szerezhetette be minden alkalommal, sokszor Budapestre utazott. Itt szerzett Balla Eszter névre szóló munkakönyvet, mellyel mint szobalány dolgozott a nagyváradi Hunnia szállodában, ahol egy vendégtől értékes ékszereket lopott. Beismerő vallomást tesz. Az ékszereket Budapesten elzalogosította és morfiúmot vitt az árán. Ha nincs morfiúm, akkor dűrohamot kap.

A védő kérésére a nagyváradi törvényszék bizonyítási eljárást rendelt el és a debreceni orvosszakértő véleményét kéri ki.

Időszerű kislexikon

Paulus Frigyes vezértábornagy, a 6. német hadsereg főparancsnoka 1890-ben a kurhesseni Breitenauban született. Az 1914-18-as világháborúban az arcvonalon teljesített szolgálatot. A lengyelországi és a nyugati hadjáratban a von Reichenau vezértábornagy hadseregének vezérkari főnöke volt. 1940 szeptemberében a hadsereg vezérkari főzámállásmesterének neveztek ki és 1942 januárjában a páncélos csapatok tábornokává lépett elő. A Führer 1942 május 29-én adományozta neki a vaskereszt lovagkeresztjét és miután 1943 január 2-án vezérezeredessé nevezték ki, január 15-én megkapta a tölgyfalombot a lovagkereszthez. Ő vezette Sztalingrád védőinek hősi harcát hónapokon keresztül.

Öröm a IV. A-ban. Egy szülő írja nekünk: Többnapos távollét után, mely idő alatt hazafias kötelességét teljesítette, ismét elfoglalta helyét Pó a Gyula tanító. Nagy öröm töltötte el kis tanítványait a szeretett tanító bácsi visszalérére. Legelőbb is a jó Istennek adtak hálaát. Csoportosan bementek a templomba és buzgóan imádkoztak, hogy szereltek tanítójukat visszavezesse közéjük. Érdemes ezt a kis esetet feljegyezni...

HA MÉG EGYSZER AZT ÜZENI!...

— Kossuth Lajos életregénye —
Irtta: Hegyaljai Kiss Géza

(71) (Minden jog a szerzőé.)

DEBRECENI MAGYAROK KÖZT

Debrecen megszokta azt, hogy nagy embereket lát a falai közt. Széchenyi meg Wesselenyi Debrecenben váltak barátokká. Széchenyi a Tiszaszabályozó Társaság gyűlését is a Cívis Paradicsomban tartotta. — 1849 elején az írók közül is jön egyik a másik után. Petőfi, Jókai, Vörösmarty, Jósika, Vas Cereben meg a többi.

Négyezer ember befogadásáról gondoskodik a nemes város. És mikor már itt van mindenki, akkor jön Kossuth. Szolnokon, Karcagon volt előbb. Utóbb Szoboszlón. És január 7-én déli egy órakor beírják a naplóba azok közt, akik a kapun belépnek: Déli 1 órakor: Magyarok Mőzése.

A Miklós-utcai kapun jön Kossuth és hajtat egyenesen a Városházára. Sok küldöttség várja. A gyűlésteremben üdvözlik. A prépost Molnár Péter és Szoboszlai Pap István szuperintendens köszönti. Kossuth utánozhatatlan lelkes szavakkal válaszol.

A Városháza emeletén rendezik be a lakásukat. Kossuth gyengélkedik. Üdvözlések után visszavonul. A koronát a titkos leltárban helyezik el.

Január 8-án beszél a néphez.

A város főkapitánya hirdetésben tudatja mi lesz. Éppen hetivásár van. Vidor néptömeg hullámzik a Piac-utcán.

A Városházával szemben, a Piac-u. 31. számú Andaházy-Szilágyi-ház erkélyét piros drapériával vonták be. Kossuth kilép az erkélyre. A nép üdvözítőjének nevezi. Ezekre ajkán zúg az Éljen!

Kossuth beszélni kezd. Elmondja, hogy uszították ellenük a nemzetiségeket. Elmondja, hogy azok milyen rablásokat, gyilkolásokat vittek végbe. Csak azért, hogy a bécsi udvar kizsákmányolja a népet. Mert olyan roppant nagy az adóssága, hogy egy ember 600 év alatt éjjel-nappal se tudná összeszámolni. A nemzet mégis hű az uralkodójához. Most ez a hála, hogy ki akarják irtani. — De a hadsereg s tiszavideki nép, mely mindig első volt a szabadságharcokban, nem fogja tűrni, hogy megsemmisítsék.

— Én bízom a népben s nem hagyom el a nép ügyét, a szabadság ügyét soha, sőt, ha kell életemet is örömet leteszem érte. De a nép is legyen készen. Gyámoltsa a hadsereget. Legyen hű önmagához. Akkor Magyarhon szabadságát semmi erőszak nem fogja elrabolni. A beszéd mámoros tetszést arat.

A sokaság kiáltásai zúgják: — Megoltalmazzuk, megmentjük mi a szabadságot. Ro-

hanunk az ellenségre mindnyájan. Megsemmisítjük a cudarokat!

Óriási örömrivalgás. Kossuth mint testvérét, úgy üdvözli a népet. Felhívja, hogy vigyék haza köszöntését rokonaihoz, ismerőseikhez.

Mikor Windischgrätz megszállja Budát, a nemzet csüggedni kezd, szükség van az ilyen lelkesedésre.

Közben megtörtént a trónváltozás.

December 2-án, a nemzet előzetes tudta és hozzájárulása nélkül, Ferenc József főherceg veszi át az uralmat. Az országgyűlés december 4-én nyilatkozattal fordul Európa népeire, jelenti, hogy a Magyarországot támadó hadjárat az abszolutizmus harca a szabadság ellen Kossuth nem adja fel reményét az uralkodóházzal való békés megegyezésre.

Windischgrätz a Kossuth „lázasát” már is levertnek tartja. Sajnos, ő nem a békés kiegyezés szükségéről igyekszik meggyőzni az udvart. Annak ekkor már Schwarzenberg a vérszomjas vámpirja.

A magyarnak nincs egyéb választása, mint az, hogy országos létét, függetlenségét, alkotmányát, utolsó emberéig, utolsó csepp véréig védelmezni fogja.

1849 elején az országgyűlés újból munkához lát.

A Kistenplomnál, a Bärcezháznál a főrendiház ülésezik. A Kollégium földszintjén dolgoznak a pénz-sajtók. Az Oratóriumban tartják a képviselőház üléseit.

Kossuth pedig dolgozik sza-

kadatlan. Emberfeletti erő hajtja.

Legfeljebb betegségei zavarják meg. A kormányelnök alakai sokszor hajnalig világosak. Munkásságának, hatalmának tulajdonítható, hogy a nemzet Budavár feladása ellenére se veszíti el lélekjelenlétét. Kossuth felhívó szavataira kész a harc folytatására. Most már arról van szó, hogy ha jön az ellenség, Debrecennél török meg. És Debrecenben is felzúg új erővel a Kossuth-nóta:

Ha még egyszer azt üzeni!...

Kossuth január 17-én fegyverbe szólítja a lakosságot. — Nyolcezer ember gyűlik össze fegyverekkel. Serdülő fiuktól az aggastyánokig zajlik a fegyveres népgyűlés Kossuth körül.

A próbamegyezés fényesen sikerül. Az Alföldi Hírlap írja: *„A nép, mely annyi lelkesedést tanusít, mint ma Debrecen város lakosai tanusítanak, méltó a dicsőséges nemzeti életre. Ily népek győznie és élnie kell. Ily népet az Isten is megsegít!”*

Ez Debrecen legszebb napja. A szabadságharc diadalmas csatáihoz egyrészt az adja az erőt, hogy Debrecenben ilyen elszánt sereg morajlik Kossuth körül a Tiszavidék népéből. — Kossuth is lelkesít, a honvéd is lelkesül.

Gyönyörű beszédet mond Kossuth Debrecenben, mikor honvédsapatok indulnak a harcra. Február közepén az 1. vadászrezdet búcsúztatja. Röviden, tüzetlen beszél. A zászlóalj elragadtatótt örömmel menettel a dicsőség mezejére.

(Folyt. köv.)

Bélyeggyűjtés

A levélbélyeg története.

Általános vélemény szerint a levélbélyegek 1840-ben, Angliában jelentek meg legelőször és onnan terjedtek szét a nagyvilágba. Ez a nézet azonban téves, mert a levélbélyegek sokkal előbb, sokkal régebb múltra tekinthetnek vissza. A legelső ilyen kísérlet ugyanis 1653-ban történt, amikor is egy párisi vállalkozó, névszerint de Velayer, helyi kézbesítő postairodát állított fel, mely 1 sous benyomott bélyegrajzzal ellátott borítékformát: „couvert à rendre” adott ki. Ez a kibocsátás tekinthető a levélbélyegek ősapjának.

De Velayer vállalkozása azonban hamarosan megszűnt és 165 év kellett ahhoz, hogy ideája kisé megváltozott formában újra megjelenjen. A szárd királyság ugyanis 1818-ban egy három értékű álló, vízjeles papírra nyomott bélyegrajz borító fvsorot adott ki, melynek rajza: lovon vágató, postakürtöt fúvó meztelen gyermeket ábrázolt az illető értéknek megfelelő kör, elipszis vagy nyolcszögben.

Ez a bélyeg-ös is hamarosan eltűnt a forgalomból, hogy 1823-ban Svédországban jelenjen újra meg, ahol a posta Treffenberg hadnagy kezdeményezésére bélyegrajzos levélbélyegeket adott

ki, melyek azonban hamarosan szintén eltűntek.

Az eddig felsorolt három kibocsátás azonban voltaképpen nem levélbélyeg, hanem bélyegrajzú boríték vagy borítékklap volt, az igazi, egyes külön-külön darabokból álló, egymástól elválasztható és a levélküldeményre külön felragasztandó levélbélyeg John Chalmers angol kereskedő találta fel, mely a bélyeg értékére és a levél súlyára vonatkozó adatokat hordta magában. Az angol posta azonban nem fogadta el ezt a tervezetet, mire Chalmers négy évvel később, 1828-ban egy újabb formával állt elő, még pedig négyszögletes fogazott, vízszintes felírású bélyegekké és ezek a próbák tekintendők a levélbélyegek tulajdonképeni első példányainak, mert a 2 évvel később megjelent két angol hivatalos bélyeg, az 1 és 2 penny-s bélyeg, teljesen a Chalmers-féle rendszer alapján került a forgalomba.

A napokban egy olyan tévnyomás magyar bélyeg került nyilvánosságra, amelyről eddig sehol semmi említés sem történt. Ez a bélyeg az 1919 novemberében kiadott „A magyar nemzeti hadsereg bevonulása” felülvonású, 15 filléres bélyeg melyen a négy soros felülvonás utolsó sora teljesen hiányzik. Ehhez a hibás nyomathoz hasonló az az 1933. évi 10.70 filléres bélyeg melyen a 0 teljesség C-nek látszik, vagyis ezen számjegy jobb oldala törzedzett.

A levélbélyegek megjelenésének 100 éves jubileumára Svájc folyó év július-augusztus havára nagy nemzeti bélyegkiállítás rendez, melyen Svájc valamennyi bélyege — a Cantonal bélyegek is — be lesz mutatva. Tekintve a svájci első bélyegek rendkívüli ritkaságát és azok tömegtelen változatát, biztosra vehető, hogy olyan kincsre fog ott bemutatásra kerülni, amelyen bélyegkiállításon egyszerre még nem jelen került bemutatásra.

SPORT

A DVSC csütörtökön megtartotta első edzését a szabadban. A teljes játékosgárda megjelent, a Budapesti levő Kaposi kivételével és a játékosok Palotás edző vezetésével nagy kedvvel végezték a gyakorlatokból, sőtából álló edzést, majd rövid időre már labdát is kaptak.

A DVSC február 14-én játszotta első mérkőzését Ungváron az UAC ellen. Még február 28-án visszatér Ungvárra, ahol a Papp Ádás-rt esedékes mérkőzést játsza le. Február 21-én vagy a Gammával játszanak Budapesten a debreceni vasutasok, vagy a DiMAVAG vendégei lesznek Diósgyőri.

A jövő héten tartja első vándorédzését a DVSC. A játékosgárda Szolnokra utazik át csütörtökön és a Szolnoki MÁV-val játszanak edzőmérkőzést.

A DVSC előrehozza első bajnoki mérkőzését. A sorsolás szerint március 21-én játszanak Kolozsvárról a K MÁV-val. A Kolozsvári MÁV vezetősége azonban kérte, hogy a mérkőzést hozták egy héttel előre, mert március 21-én a Kolozsvári AC is bajnoki mérkőzést játszik Kolozsvárról és így rosszabbul járna anyagilag. A DVSC vezetősége elfogadta az ajánlatot, viszont március 21-én a K MÁV játszik majd barátságos mérkőzést Debrecenben.

Honti ügyében még nem érkezett válasz a DiMAVAG vezetőségétől. A rendkívül tehetséges fiatal játékos nagy nyeresége lesz a DVSC-nek és valószínűleg már az első mérkőzésen helyet kap a csapatban. Honti fedezetet és összekötőt egyformán jól játszik és vele a halósszekötő-kérdés is megoldást nyer.

A Gradjanski, a horvát bajnokságot két nap Budapesten játszik. Február 21-én a Kispest, február 22-én a Ferencváros lesz az ellenfele.

A Kolozsvári KE nyerte meg a jégkorong országos vidéki bajnokságot

A Jösköta sibaajnokságokat Márkus, Kálmán, Vogel Libik és Kovács Kató nyerték. Futócsapatbajnok a TFSE.

A Vasas lemondott Kaposiról, de tovább kutat kapus után. — Nadas, a Lampart volt hávédje megnyerte a vezetőedzői tisztséget és leigazolják

Debrecennek kérte az ideai vidéki úszóbajnokságok megrendezését dr. Kardhordó Sándor főtitkár, kerületi előadó a Magyar Úszó Szövetség közgyűlésén. A kérelmet kedvezően fogadták és valószínűleg Debrecen javára döntenek. Ebben az esetben az úszókongresszust is Debrecenben rendeznék meg a nyár folyamán.

KÖZGAZDASÁG

Eletbeléptek a februári terményárak

A közellátásügyi minisztérium alaprendelete értelmében február 1-én számos mezőgazdasági termény és fűszermag ára emelkedett. A különböző fajtájú köles, a hajdina, a hüvelyesfélék, a búk, a csillagfürt 20 fillérrel, a takarmányrépa 30 fillérrel, a csöveskukorica 50, a morzsolt kukorica 60 fillérrel, a mustármag, a koriander 1 pengővel, a köménymag és az ánizsmag 2 pengővel drágább januári árnál. Eszerint a különböző fajtájú kölest 33, a hajdínát 37, a szokvány fehér és gyöngyösbabot 59.80, a hosszú, lapos és fűrjábót 64.80, a tarka, vegyesbabot 56.80, a lóbabot 50.80, a Viktória borsót 53.80, az express borsót 45.80, a homoki, mezei borsót 60.80, a csicscriborsót 53.80, a szeges borsót 40.80, a kizsmű lenecset 54.80, a középszemű lenecset 64.80, a nagyszemű és erdélyi lenecset 74.80, a pannonbükönt 50.80, a tavaszi búkkönt 40.80, az édes csillagfürtöt 35.80, a keserű csillagfürtöt 28.80, a kék mákot 181, a fehér mustármagot 165, a fekete mustármagot 105, a köménymagot 390, az édes köménymagot 310, az ánizsmagot 360, a koriandermagot 85 pengővel jegyzik mázsánként. A takarmányrépa februári ára 3.90 P. A csöves kukorica 16.80, a morzsolt kukorica 21.60 pengőre emelkedett. A kukoricának a megengedett legmagasabb víztartalma februárban 20.5 százalék lehet. Magasabb víztartalmú áru szállítása esetén százalékonként egy százalék levónásnak van helye.

Debreceni takarmányárak. — Széna mázsája 7.90 P, cukorrépa 5.35 pengő mázsája.

HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város gazdasági ügyosztálya nagyobb mennyiségű alomszalmát keres megvételre. Felkérem azon gazdákat, akiknek eladó őzsi szalmájuk van, sziveskedjenek azt a város gazdasági ügyosztályánál, városházán, félelelet 14. számú szoba a hivatalos órák alatt bejelenteni. **Gazdasági tanácsnok.**

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY. 39—1943. ügyszám. A Kontsek Géza Kereskedelmi Rt. debreceni bejegyzett cég megkeresése folytán közhírré eszem, hogy folyó év február hó 5. napján, pénteken 15 órakor a debreceni MÁV középső raktár épületében levő fővámhivatali ellenzáró raktárhelyiségben közbenjöttöm mellett megtartandó nyilvános árverésen 400 láda fagyócitrus országos citrom 28.000 pengő kiállítási árban, de szükség esetén azon alul is — lehetőleg egy tételben, de szükség esetén kisebb tételekben is — a vételár, vételi illeték és a vám azonnali készpénzben való lefizetése ellenében eladó terhére és veszélyére a KT. 347. § 3. bekezdése alapján a legelőbbet ígérőnek el fog adatni. Debrecen, 1943. évi február hó 4. napján. Dr. Vitéz László Béla kir. közjegyző.

APRÓHIRDETESEK

NYOMOZÓ IRODA

GALOCSY legregőbb nyomozó irodája országosan ismert, Zöldfa u. 3 sz. T. 28-72.

1291 3. 2.

LEVELEZÉS

VÁLTÓPÉNY 20 filléres tekercsekben a kiadóhivatal pénztárában ma még kapható 1514

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

ALKALMAZÁST nyér férfi

TÉSZTA üzembe munkánót felveszek Nyil u. 79. sz. 1497

ÜZEMI takarítót állandóra felveszek. Nyil u. 79. 1496

HAZTARTÁSI ALKALMAZOTT

ÁRVALÁNYT háztartási munkára felveszek. szorgalmas, jó családból való jelentkezzen. Kőzponti drogéria, városház épület. 1513

MINDENES bejárót, leányt vagy bent lakót, azonnalra felveszek — Magoss György-tér 24. 79

MINDENEST főzni tudót azonnalra felveszek. Jelentkezés Miklós u. 31 jobboldali lakás. 1486

MINDENEST főzni tudót azonnalra felveszek. Jelentkezés: Fűdő u. 5. Kovácsné. 1487

BEJÁRÓ leányt felveszek. Szent Anna u. 35. Kántor. 1482

KÉT személyhez bejárót leányt keres. Varga u. 7 ajtó 4. 1479

BEJÁRÓ kerestetik napi négy órára. Érdeklődni lehet délután 1—3 óráig Szent Anna u. 35. alatt jobbra, második ajtó. 1460

AJANLAT

ANGORAGYAPJU és kenderfonó állórokkát, állandóan szállít. Szeszák Béla műszertárgy-lyos Hajdúbüszörmény. 1440

HASZNALT varrogépet vesz, elad, cserélt ifj. Léval, Kassa út 1. telef. 33-94. szám. 2. 28. 228

ÉRTÉKES vásznait biztos kézben dolgoztassa. Varrás, himzés, monogramozás felelősséggel. Favorit. Csapó-u. 24. 125 2. 5

HASZNALT órákat veszek, javítok eladok. — Schiffmann, Vendég u. 7 kislakásánál. 1792 1. 3.

SZAPPANNAK való zsír: szappanra becserél Pál János szappanosmester. Kölcsei u. 8. 147. 4. 19

KÖZKATONÁKNAK extraruhára posztó érkezett. Ruháját gyorsan elkészítem. Tegdes. Kávin-tér 19. 3. 26. 748

Antik és stílbürokr illógar-nitárak vétele és eladása.

Zálog tárgyakért, dísz-tárgyakért, reglisszekért, bútorokért, betegítőköszörkért, varrogépekért, ropépekért, stb. legelőbbet írt. Inyóágykővezető, ref. püspöki palota. telefon 37-99.

LENklópi selyem klópi csipkészővet anyagok: grenadin csipkefüggönyök, csipkebetéteket Rothermere u. 21. 1802 3. 17.

HASZNALT bútorait modernre átcserelem. Alakítást, javítást olcsón vállalom. Kossuth 51. 2. 1505 3. 16

KIEGÉP zseblámpa elemet, anódot, száraz-elemet veszek. Ujat régi ellenében adok. Mayer mérnök. Kossuth u. 13. 911 4. 30

KERÉKPÁRT varrogépet, gramofont, szakszerűen javít Roboz és Hamer Plac u. 8. 1439 5. 4.

KERESLET

Használt fényképezőgépet és állványt veszek Berzék fotoszaküzlete. Ferenc József út 38. 146 2. 10

ARANYAT ezüstöt, fogaranyat legmagasabb árban veszek. Frank. Plac u. 73. 1709 3. 15.

MÉLY gyermekkoszt: ki fogástalan állapotban keresek megvételre. Címet kérem a kiadóba. „Gyermekkoszt” jellegére leadni. 387

TÖRT aranyat ezüstöt, drágakövet veszek. Ék szerkesztést vállalom — Pollák Endre Hatvan u. 2 sz. 118 4. 10

FÉNYKÉPEZŐ gépet, állványt, magas árat fizetek. Aszmann, Simonffy u. 1. 180 4. 30

NAGYFORGALMU italmérés vagy vendéglőt keresek, lehet vidéken is. 5—10 ezer P forgalom” jellegére a kiadóba kérek. 80

TÖRT ARANYAT, ezüstöt, brilliánsat, magas árban veszek. Takács Sándorné, Plac u. 56. sz. 1617 4. 13.

ÉLELMISZER, ITAL

FRISS alma érkezett Kéki, Rákóczi u. 7. szám pince. 938 4. 30

KITÜNŐ tokaji borok kaphatók 2.80, 3 pengőért. Bulyovszkynál Csapó u. 8. 997

TEJET állandó átvételre keresek Szabó M. Béla, Mester u. 48. 1511

TELJES ELLÁTÁS

KI VÁLLALNÁ 70 éves nyugdíjas édesapám gondozását. Cím a kiadóban. 1475

HANGSZEREK

ZONGORA hangolás: 15 éves kiváló képzetszaggal vállalom. Vagyas László, Nap u. 17. sz. 1218 4. 10.

ÚJ állapotban levő His-meistervice tászkagra mofon, picupal mezekekkel eladó. Csapó 26. sz., Kende. 1503

ZONGORA bérbeadó s esetleg eladó Kossuth u. 36. sz. 1499

RÁDIÓ

RÁDIÓT minden típusú javít, évi edzés gyakorlati Szabó műszerész, Csapó u. 84. telefon: 32-54. sz. 1534 2. 25

RÁDIÓT javít, elad, villanytervező Fülöp, Csapó u. 35. sz. Telefon: 27-27. IV. 12. 481

BÚTOR

CSODASZÉP háló, ebédlők kombinált szobák, konyhák, rekame, hosszú zongora eladó. Kossuth u. 51. bútor rakár. 1505 3. 16

NINCSEN fényes kirkatunk, minden bútort olcsón adunk, Plac u. 71 udvarban Brilline. 1652 3. 31.

ÚJ díófa háló, mely áll 7 darabból, eladó. Homok u. 128 8—5 óráig. 1452

HÁLÓSZOBÁK ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések, Sallamon bútorüzletében — Jómínőség előnyös árak. Hunyadi u. 2. 1505 5. 5.

ELADÓ használt szoba bútor, egy kis asztal két hokedlivel és egy samottos vaskályha. Gróf-Leiningen u. 3. 1476

ELADÓ keményfából ágy asztal, ruhaszekrény, jőkarban, tiszta, Perces u. 19. 1458

ÁTADÓ ÜZLET, VENDÉGLŐ

EGY jóforgalmu kis fő-szerület, árval, berendezéssel azonnal átadó. Cím a kiadóban. 73

FÜSZERÜZLET árval, berendezéssel eladó. vagy kiadó Huszárál u. 2. sz. 1445

NAGY evőkorú, tiszta, kezdő fűszerüzlet, korlat, italméréses átadó. Cím a kiadóban. 1520

ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁRHELYISEG

ASZTALOS műhelynek helyiséget keresek Binder Antal, Bőzör-ményi út 39. 1485

LAKÁSTEREM

ALFÖLDI palota közelében 2—3 szobás lakást keresek, esetleg cserébe központban levő lakással. Erdeklődni Kiss úridivat és úriszabó üzletben, Plac u. 16. szám. (Alföldi palota) 171

VEGYES

KERÉKPÁR, szezon ágy, szalmaszák, székek eladók Lónyay u. 26. 1547

ELVESZETI

AZON dadogós férfi ki Pallai-féle trafikban a pénztárcáját magának tulajdonította, a pénzt megtarthatta a tárcát az iratokkal adja le a fenti trafikban 1507

HASZNÁLT RUHA — CIPO

ELADÓ 2 drb. tiszta gyapjú sifullover. Pasirta u. 49. veranda. 78

KARPASZOMÁNYOS extra egyenruha eladó. Tóth Árpád u. 54. sz. a háztulajdonosnál. 1491

FÉRFI télikabát alacsony termetű és női télikabát jutányosan eladó. Busi u. 5. 1466

INGÓSÁG ELADÁS

KORCSOLYA 5 pengőtől. Törött gramofon lemezt 2 pengőért veszek. Biró, Hunyadi u. 22. 1155 3. 20.

VARRÓGÉP eladó László u. 10. Megtekinthető délután fél 4—5-ig. 1509

SÜRGŐSEN eladók krete denc thonet-székek, asztal, más tükör, virág-állvány egyebek. Kossuth u. 36. 1508

ELADÓ egy asztali és egy tornyos tűzhely, — Huszárál u. 28. 1468

GAZD. ESZKÖZOK

MEZŐGAZDASÁGI gépek, eszközök vétele, eladása, csere előnyösen vités Nagy Jánosnál — Hatvan u. 41. 781 4. 27.

ELADÓ HAZ

CSALADI H